

Univerzita Karlova v Praze

Právnická fakulta

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Licencování softwaru

Dominika Nygrýnová

Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Irena Holcová

Praha 2013

Poděkování

Děkuji na tomto místě vedoucí své práce, JUDr. Ireně Holcové, za cenné rady a pomoc při vypracování diplomové práce.

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala samostatně a výhradně s použitím citovaných pramenů, literatury a dalších odborných zdrojů. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne .....

Podpis autora

Obsah

Úvod	3
1 Vymezení základních pojmů	5
1.1 Software, počítačový program	5
1.1.1 Volně šiřitelný software, proprietární software, softwarový produkt	6
1.1.2 Licencování	7
2 Právní úprava licencování softwaru – vnitrostátní prameny	9
2.1 Ústavní základy práva duševního vlastnictví	9
2.2 Autorský zákon	10
2.3 Občanský a obchodní zákoník	12
2.4 Nový občanský zákoník	13
3 Právní úprava licencování softwaru – mezinárodní prameny	14
3.1 Mezinárodní smlouvy	14
3.2 Evropská právní úprava	15
4 Vyjednávání a uzavření softwarové licenční smlouvy	17
5 Pojem a účel (softwarové) licenční smlouvy	19
6 Vůle a její projev	20
7 Forma softwarové licenční smlouvy	21
8 Podstatné obsahové náležitosti softwarové licenční smlouvy	22
9 Subjekty softwarové licenční smlouvy	23
10 Předmět softwarové licenční smlouvy	26
11 Obsah softwarové licenční smlouvy	29
11.1 Právo k užití počítačového programu	29
12 Způsoby užití počítačového programu	32
12.1 Způsoby užití uvedené v § 12 odst. 4 autorského zákona	32
12.1.1 Rozmnožování	32
12.1.2 Rozšiřování	32

12.1.3	Pronájem a půjčování	33
12.1.4	Vystavování originálu nebo rozmnoženiny díla	34
12.1.5	Sdělování veřejnosti	35
12.2	Způsoby užití podle Směrnice o právní ochraně počítačových programů a § 66 odst. 1 AutZ	35
12.2.1	Zkoumání, studium a zkoušení funkčnosti programu . . .	35
12.2.2	Úpravy a změny programu	35
13	Rozsah užití počítačového programu	37
13.1	Množstevní omezení rozsahu licence	37
13.2	Místní omezení rozsahu licence	39
13.3	Časové omezení rozsahu licence	40
14	Exkluzivita	41
15	Odměna	42
16	Rozhodné právo	43
17	Zánik licenčního vztahu k software	45
17.1	Splnění závazku ze softwarové licenční smlouvy	45
17.2	Odstoupení od smlouvy	47
17.3	Výpověď softwarové licenční smlouvy	48
	Závěr	50
	Seznam zkratk	52
	Seznam použité literatury a pramenů	52
	Shrnutí: Licencování softwaru	56
	Summary: Software Licensing	57
	Klíčová slova	58

Úvod

Lidé odnepaměti využívají k uspokojování svých potřeb vzájemné součinnosti. Vztahy z této součinnosti směřují k předmětům, které jsou s to tyto rozličné potřeby uspokojit. Tradičně těmito předměty chápeme předměty hmotné, jakými jsou potraviny, šaty nebo přístřeší. Potřeby lidí se ale na tyto předměty zdaleka neomezují. Tím, co definuje humanitu v celé její šíři, je potřeba seberealizace, uznání druhými a pocit sounáležitosti s nimi. Tyto potřeby jsou z větší části naplňovány nehmotnými statky, tedy věcmi¹ bez materiálního základu, neviditelnými oku a neuchopitelnými hmatem, které spočívají ve vnitřních schopnostech toho kterého jedince. Ruku v ruce s takovými schopnostmi se objevuje touha je projevit, definovat, označit svým jménem, šířit a dát k dispozici druhým. Právo všechny tyto touhy reflektuje a záhy k jejich naplnění vymezuje normy tvořící odvětví práva duševního vlastnictví.

Byly to právě duševní schopnosti člověka, které vedly k bouřlivému vývoji na poli výpočetní techniky ve 20. století. Jestliže byla výše naznačena hranice mezi hmotnými a nehmotnými věcmi, pak počítač tuto hranici do jisté míry stírá. Sdružuje v sobě totiž obojí: jak fyzické součásti, jako jsou základní deska, pevný disk nebo monitor, tak programové vybavení, jakým je operační systém nebo aplikační software. Ty pak dohromady umožňují přijímat příkazy uživatele a generovat požadované výsledky.

Procesem umožňujícím legální užívání počítačového programu jinou osobou, než osobou jeho původce, je zejména licencování. Licencování má, v závislosti na účelu počítačového programu a úmyslech jeho původce, buď poskytovat účinnou ochranu programu před neoprávněným užíváním (takzvaným softwarovým pirátstvím) nebo naopak odstraňovat bariéry bránící jeho užití širším okruhem osob v případech tzv. volně šiřitelných programů².

Vzhledem k neblahým důsledkům, které z rozličných forem softwarového pirátství vyplývají pro osoby vyvíjející počítačové programy s cílem dosažení

---

¹Pojmem věc rozumíme věc v právním smyslu podle pojetí § 489 NOZ, který nově zahrnuje pod věci i výsledky tvůrčí duševní činnosti. Ty spadají do kategorie nehmotných věcí podle § 496 odst. 2.

²Pojem volně šiřitelný počítačový program je sběrnou kategorií, do které zařazujeme spolu s Josefem Aujezdským skupiny programů spadající do oblasti public domain, free software, open source, freeware a shareware. Blíže viz Aujezdský, Josef Licence. ⟨URL: <http://www.root.cz/specialy/licence/vymezeni-predmetu-prace/>⟩ – visited on 2012-12-22

zisku, je pro tyto osoby elementární zajistit svému produktu potřebné zabezpečení. To může být provedeno, kromě celé řady prostředků mimoprávních, jimiž se rozumí především prostředky technické ochrany, také prostředky právními. Nejefektivnějším z právních prostředků zůstává softwarová licenční smlouva, umožňující s ohledem na specifika jejího předmětu a konkrétním okolnostem spravedlivě vyvážit práva a povinnosti zúčastněných stran a tím předejít vlek-
lým sporům mezi nimi. V České republice zůstávají naznačené možnosti softwarových licenčních smluv stále z větší části nevyužité. Práce si proto klade za cíl na podkladě některých typických otázek, které v praxi při tvorbě a užití počítačových programů vyvstávají, na tyto jejich možnosti upozornit.

1. Vymezení základních pojmů

Níže jsou vymezeny některé základní pojmy použité v této práci, jejichž význam nemusí být jednoznačný, zejména s ohledem na nerozvinutou právní terminologii v oblasti softwaru.

1.1 Software, počítačový program

Pod pojmem software rozumíme programové vybavení počítačů a jiných elektrotechnických zařízení. Pro účely této práce se softwarem rozumí soubor počítačových programů, jejich dokumentace a služeb s nimi souvisejících, umožňující fungování konkrétního přístroje na základě příkazů jeho uživatele.

Počítačovým programem rozumíme uspořádaný souhrn instrukcí sloužících k uskutečňování úkolu souvisejícího se zpracováním dat počítačem³. Počítačový program je vyjádřen programovacím jazykem nejprve zásadně v podobě zdrojového kódu, vůči počítači pak převeden do jím vykonatelného kódu strojového. Je to právě počítačový program, co je předmětem licence a také zvláštní ochrany podle § 65 a násl. AutZ, aniž by nutně naplňoval znaky autorského díla, jak je vymezuje § 2 AutZ. Oproti tomu výše naznačený pojem software v sobě nese i prvky, které autorské právo nechrání buď vůbec a které nemohou být předmětem licenčního vztahu nebo prvky, které mohou být předmětem ochrany až poté, co nabudou všech znaků autorského díla (např. dokumentace). Tato práce pojmy *software* a *počítačový program* ztotožňuje a užívá jich v užším smyslu počítačového programu.

Právní definice softwaru v právním řádu České republiky chybí. Nenalzáme ji ani ve Směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2009/24/ES, ze dne 23. dubna 2009, o právní ochraně počítačových programů. Ta ve svém úvodu pouze naznačuje, že se jedná o předmět „určený ke komunikaci a spolupráci s ostatními prvky počítačového systému a s uživatelem.“ V ustanovení čl. 1 pak za počítačový program kromě takového předmětu označuje i přípravný koncepční materiál vedoucí k jeho vytvoření.⁴

---

³Virus, Miroslav Úvod do programování. Praha: České vysoké učení technické, 2009, ISBN 80-0104-278-2 str. 14.

⁴Směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 23. dubna 2009 o právní ochraně počítačových programů. 2009 (URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:111:0016:0022:CS:PDF>).

Práce se zaměřuje na software aplikační. Tím je software uspokojující určitou potřebu koncového uživatele, se kterým tento uživatel přichází bezprostředně do kontaktu. Stranou naopak nechává software systémový se všemi jeho specifiky. Za systémový software se považuje ten software, se kterým uživatel přímo nepracuje, ale který buď zajišťuje konkrétní dispozice s počítačem (například jeho ovládání myší) nebo dispozice s jeho aplikačními součástmi (například spuštění aplikačního softwaru).

1.1.1 Volně šiřitelný software, proprietární software, softwarový produkt

K obsáhnutí tak širokého jevu, jakým software bezesporu je, si teorie napomáhá jeho členěním podle různých kritérií. Na základě způsobů jeho distribuce rozlišujeme dvě velké skupiny softwaru: software volně šiřitelný a software proprietární.

Pro proprietární software je typická omezenost jeho užívání a šíření, kdy se jednak neposkytuje přístup ke zdrojovému kódu, a jednak neumožňuje do zdrojového kódu zasahovat, zejména s cílem ochránit majetková práva jeho autora⁵. Proprietární software bývá zároveň softwarem komerčním, jehož charakteristickým znakem je úplatnost.

Volně šiřitelný software je obsáhlou a vnitřně členitou kategorií, v rámci které je naopak užití a šíření softwaru v různé míře umožňováno a podporováno. U počítačových programů zařazovaných do této skupiny autor z nejrůznějších důvodů poskytuje software bezúplatně a navíc jej poskytuje i v podobě zdrojového kódu, tedy netrvá na utajení zdrojového kódu. Do této kategorie nejčastěji zařazujeme software podle následujících způsobů distribuce:⁶

- (a) open source software, kdy je uživateli zajištěn volný přístup ke zdrojovému kódu s oprávněním jej měnit a dále distribuovat, ať již úplatně či bezúplatně
- (b) free software, při kterém je uživatel oprávněn software ve zdrojovém kódu používat, zkoumat jeho fungování, rozšiřovat, měnit a dále distribuovat, ať již úplatně či bezúplatně

---

⁵Štědroň, Bohumír Ochrana a licencování počítačového programu. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, ISBN 978-80-7357-555-7 str. 10.

⁶Aujezdský, Josef Licence. (URL: <http://www.root.cz/specialy/licence/vymezeni-predmetu-prace/>) – visited on 2012-12-22.

- (c) public domain, což je software, u kterého autor poskytuje neomezené oprávnění k užití s tím, že nemíní vykonávat jakákoli práva k němu
- (d) freeware, zajišťující své bezplatné a časově neomezené užití většinou v původní podobě ve strojovém kódu
- (e) shareware, u něž je bezúplatné užití software v původní podobě, navíc ve strojovém kódu omezeno, zpravidla časově.

Softwarovým produktem jsou počítačové programy dodávané za úplatu zákazníkovi, a to zpravidla společně s dokumentací popisující jejich instalaci a rozsah užití. Softwarové produkty můžeme dělit do dvou skupin: na produkty generické jako je tzv. krabicový software, jejichž kopie jsou ve stejné podobě dodávány širšímu okruhu zákazníků a na produkty zakázkové, vytvářené nebo upravované na míru potřebám konkrétního zákazníka. Ten tyto své potřeby formuluje často v průběhu vývoje produktu, čímž vykonává vliv na jeho konečnou podobu⁷.

Práce se dále bude zaměřovat především na softwarový produkt jako na vyjádření proprietárního komerčního pojetí software. Stranou naopak nechává skupinu volně šiřitelných počítačových programů, jak byla vymezena v této kapitole.

1.1.2 Licencování

Licencování je souhrnným označením pro proces vzniku, trvání a zániku závazkového právního vztahu, jehož obsahem je licence. Licence je podle autorského zákona oprávnění k výkonu práva počítačový program užit, jinými slovy právo užit počítačový program, které náleží jiné osobě, než osobě původně k tomu oprávněné (především osoba autora).

Tento závazkově právní vztah vzniká nejčastěji na základě smlouvy, ve smyslu § 2358 a násl. NOZ, smlouvy licenční. Může ale vzniknout i ze zákona.⁸ Autorský zákon ve svých speciálních ustanoveních o počítačových programech upravuje licence vzniklé ze zákona (zákonné licence) oproti jiným druhům autorských děl odchylně. Na jedné straně použití některých druhů zákonných licencí zcela vylučuje.⁹ Na počítačový program se v jejich důsledku neužije

---

⁷Sommerville, Ian Software engineering. Wokingham, England Reading, Mass: Addison-Wesley Pub. Co, 1996, ISBN 0-201-42765-6 str. 5.

⁸§ 12 odst. 1 AutZ

⁹§ 66 odst. 7 AutZ

například zákonná licence zpravodajská nebo knihovní. Na stranu druhou autorský zákon obsahuje speciální úpravu zákonné licence, aplikovatelnou jen na počítačové programy, která se naopak nepoužije u ostatních druhů autorských děl.¹⁰ Účelem těchto ustanovení je poskytnout oprávněnému uživateli rozmnoženiny počítačového programu ve smyslu ustanovení § 66 odst. 6 autorského zákona minimální standard práv, platných bez ohledu na smluvní ujednání. Oprávnění k užití počítačového programu lze konečně uživateli přiznat i autoritativním rozhodnutím soudu nebo jiného orgánu veřejné moci. Vzhledem k tomu, že poslední dva důvody vzniku oprávnění dílo užít jsou vedle licenční smlouvy marginální, práce se jimi dále nezabývá.

Proces licencování můžeme rozdělit na několik fází. První fáze se týká samotného pojetí záměru vstoupit do licenčního vztahu se zatím nevymezeným subjektem. Následná fáze se týká založení tohoto vztahu nyní již s konkrétním subjektem, přičemž tento vztah je zpravidla upraven softwarovou licenční smlouvou. Konečnou fází je ukončení licenčního vztahu, který tato smlouva zakládala a vzniku případného sekundárního odpovědnostního vztahu z ní.

---

¹⁰§ 66 AutZ

2. Právní úprava licencování softwaru – vnitrostátní prameny

2.1 Ústavní základy práva duševního vlastnictví

Samotné základy právní úpravy licencování pokládají normy práva ústavního. Když článek 11 Listiny základních práv a svobod zakotvuje právo každého vlastnit majetek a zajišťuje všem vlastníkům stejný zákonný obsah a ochranu, tato práva jistě vztahuje také k nehmotným výsledkům tvůrčí duševní činnosti. Zákon č. 89/2012 Sb., nový občanský zákoník, takové pojetí vlastnictví potvrzuje § 1011, když v něm za předmět vlastnického práva označuje všechny věci hmotné i nehmotné, které někomu patří. S ohledem na podstatu počítačových programů coby autorských děl a osobnostněmajetkové pojetí autorského práva k nim však nelze dospět k závěru, že by počítačový program jako autorské dílo, i když je věcí ve smyslu právním, a to věcí nehmotnou, mohl být předmětem vlastnického práva. Podle ustanovení § 9 odst. 2 NOZ se soukromá práva a povinnosti osobní a majetkové povahy řídí občanským zákoníkem v tom rozsahu, v jakém je neupravují jiné právní předpisy.

Důležitým ustanovením Listiny, zvláště pro komerční využití softwaru je její článek 26, zakotvující rovné právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost. Určitý návod na zařazení hospodářského využití práv duševního vlastnictví do jedné z těchto oblastí přináší zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, když tuto aktivitu svým § 7 zařazuje do kategorie „jiné samostatně výdělečné činnosti“, vedle podnikání.

Speciální úpravu pro výsledky tvůrčí duševní činnosti pak obsahuje článek 34 Listiny. Ustanovení tohoto článku je skromné a obsahuje pouze požadavek zákonné formy ochrany duševního vlastnictví. Zákonodárce toto ustanovení naplňuje v řadě speciálních předpisů. Ve vztahu k softwarové problematice je nejdůležitějším z nich zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, o kterém bude pojednáno níže.

2.2 Autorský zákon

Kontinentální právní tradice¹¹ a s ní i český autorský zákon chrání počítačový program v libovolné formě, včetně přípravných materiálů, jako autorské dílo.¹² Z formulace § 2 odst. 2 AutZ vyplývá, že autorský zákon v určitých případech nevnímá počítačový program jako jedinečné autorské dílo, pouze ho za účelem ochrany za autorské dílo považuje. Aby takto ochrana podle autorského zákona vznikla, stačí, aby byl počítačový program původní a aby byl vlastním duševním výtvořem jeho autora. K tomu, aby byl počítačový program tzv. pravým dílem, by musel splňovat širší požadavky stanovené § 2 odst. 1, především být jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora.

Autorskoprávní ochrana počítačového programu spočívá na teritoriálním principu a omezuje se tak na území toho konkrétního státu, ve kterém došlo k uplatnění nároku z porušení práv. Zásadu teritoriality založila již Bernská úmluva (viz níže) a navzdory některým hlasům zpochybňujícím její příhodnost co do úpravy mezinárodní ochrany autorských práv zůstává i nadále vůdčím principem ve všech signatářských státech¹³.

Působnost autorského zákona dále stanovují jeho závěrečná ustanovení. Ochrana je podle nich poskytována bezvýhradně dílům českých občanů, bez ohledu na místo vytvoření nebo zveřejnění. Na roveň českým občanům jsou pak z primárního práva EU postaveni příslušníci jiných členských států ES. Díla cizích autorů mohou být chráněna za splnění dalších podmínek (úprava mezinárodní smlouvou, reciprocita, splnění dalších požadavků na dílo nebo jeho autora podle § 107).

Uveďme, že vedle autorskoprávní ochrany jsou myslitelné i některé další, doplňkové formy ochrany, jakou je například ochrana zajišťovaná prostřednictvím obchodního tajemství podle § 2985 NOZ (podle právní úpravy účinné do 31. 12. 2013 podle § 17 a násl. zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník), ochrannou známkou (zákon č. 441/2003 Sb.) či normami práva trestního.

Někteří autoři¹⁴ upozorňují na možnost ochránit softwarový produkt pro-

---

¹¹projevující se zejména v evropské právní úpravě (ale i v mezinárodních smlouvách)

¹²§ 65 AutZ

¹³Maisner, M./Křížka, M./Flaškár, M. Teritorialita a kolizní problematika licenčních smluv v IT. 2009 (URL: <http://www.epravo.cz/top/clanky/teritorialita-a-kolizni-problematika-licencnich-smluv-v-it-58148.html>) – visited on 2012-12-22.

¹⁴např. Štědroň, Bohumír Ochrana a licencování počítačového programu. Praha: Wolters

střednictvím patentů, typických pro angloamerickou právní tradici, i v zemích kontinentální právní tradice. K tomu je třeba uvést, že § 3 odst. 2 písm. c) spolu s § 3 odst. 3 zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích vylučuje patentovatelnost počítačových programů, když stanoví, že se samy o sobě nepovažují za vynálezy podle tohoto zákona. V praxi však mohou nastat situace, kdy existuje natolik těsné sepjetí mezi patentovaným výrobkem či technickým postupem a s ním souvisejícím počítačovým programem, že bez počítačového programu není možné vynález uskutečnit. V takových případech by samotná skutečnost, že je výrobek nebo technický postup proveden zcela nebo zčásti právě počítačovým programem mohla způsobovat obtíže při jeho ochraně. Úřad průmyslového vlastnictví proto připouští patentovou ochranu u té skupiny počítačových programů, které na počítači či jiném přístroji realizují nový a průmyslově využitelný výsledek vynálezecké činnosti. V tomto případě dochází k souběhu, kdy je počítačový program chráněn jako součást výrobku nebo postupu zároveň patentovým právem, a to od okamžiku udělení patentu výrobku nebo postupu, jehož je tento program součástí a zároveň právem autorským jako samostatné autorské dílo od okamžiku vyjádření.¹⁵

I přes výše naznačené možnosti zůstává základem současné úpravy softwarového práva v České republice zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon. Chráněn je jím software, jako jedinečný duševní výtvar autora. Autorskoprávní ochrana vzniká na rozdíl od ochrany patentové zcela neformálně, prostým vyjádřením díla v jakékoli objektivně vnímatelné podobě.¹⁶ Autorské právo tedy nechrání samotný úmysl či nápad týkající se softwaru, pokud není vyjádřen, nejčastěji zapsán programovacím jazykem ve zdrojovém kódu (srov. čl. 10 odst. 1 dohody TRIPS).

Autorský zákon upravuje subjektivní autorské právo a jeho obsah v § 10. Autorovi softwaru náleží práva osobnostní (jejich výčet obsahuje § 11) a práva majetková (§ 12 a násl.). Osobnostních práv se autor nemůže vzdát, ani je převést. Je také vyloučeno, aby byla předmětem licence. Práva majetková jím mohou být naopak bez omezení. Ani majetkových práv se však autor nemůže vzdát nebo je převést (srov. § 26 odst. 1 AutZ). Při poskytnutí softwarové licen-

---

Kluwer Česká republika, 2010, ISBN 978-80-7357-555-7 nebo Horáček, R./Čada, K./P., Hajn Práva k průmyslovému vlastnictví. Praha: C.H. Beck, 2005, ISBN 80-7179-879-7

¹⁵Postup patentování. 2011 (URL: <http://www.upv.cz/cs/publikace/prirucka-vynalezce/Ochrana-Vasi-myslenky/Postup-patentovani.html>) – visited on 2012-12-22.

¹⁶§ 9 odst. 1 AutZ

ce, jakkoli široká bude, zůstávají tato autorova práva vždy zásadně nedotčena, neupravuje-li smlouva výslovně jinak. Software tedy na jejího nabyvatele nepřechází cele, tak, jak je tomu v případech koupě nebo darování věci. Přechází na něj oprávnění k výkonu těch majetkových práv, která jsou licencí pokryta, stále ale ne majetková práva nebo právo jejich výkonu ve své úplnosti. Autorovi nebo vykonavateli majetkových práv z poskytnuté licence vzniká naproti tomu povinnost výkon licenčních oprávnění strpět a případně, podle druhu licence, je ani sám nevykonávat¹⁷.

Autorský zákon v době vzniku tohoto textu obsahoval (do 31. 12. 2013), kromě všeobecných ustanovení zasazujících software do kontextu autorského práva, také úpravu nejčastějších smluvních typů vztahujících se k softwaru jako autorskému dílu. Rozhodující pozici mezi nimi zaujímal licenční smlouva. Autorský zákon ji ve svém šestém dílu definoval jako právní jednání, kterým autor projevuje vůli poskytnout nabyvateli oprávnění k výkonu práva dílo v určeném rozsahu užít (licenci) a nabyvatel se za to zavazuje poskytnout autorovi odměnu. Od 1. 1. 2014, tedy v době odevzdání konečného textu této práce, je uvedená úprava obsažena již v novém občanském zákoníku a z autorského zákona byla vypuštěna.

2.3 Občanský a obchodní zákoník

Autorský zákon byl v době vzniku této práce ve vztahu speciality k zákonům č. 40/1964 Sb., občanský zákoník a 513/1991 Sb., obchodní zákoník, jako obecným soukromoprávním předpisům. Z tohoto vztahu vyplývá, že pokud autorský zákoník neobsahuje vlastní úpravu právních vztahů, užije se občanského zákoníku nebo, pro případy vztahů mezi podnikateli v rámci podnikatelské činnosti a vztahů spadajících do kategorie absolutních obchodně závazkových vztahů, zákoníku obchodního. Obchodní zákoník navíc ve svém § 508 a násl. obsahoval vlastní úpravu licenční smlouvy k předmětům průmyslového vlastnictví, kterou však nebylo možné použít pro autorská díla, tedy ani pro počítačové programy.

---

¹⁷§ 12 odst. 2 AutZ

2.4 Nový občanský zákoník

Spolu s účinností nového občanského zákoníku (1. 1. 2014) došlo k přesunu úpravy licenční smlouvy do tohoto kodexu. Dne 30. září roku 2013 byl ve Sbírce zákonů vyhlášen zákon č. 303/2013 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím rekodifikace soukromého práva. Tento zákon, mimo celé řady dalších změn, s účinností od 1. 1. 2014 hned v několika ohledech novelizuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon. Ve své části třicáté druhé, nazvané Změna autorského zákona, článku XXXVII zrušuje celý díl 6 autorského zákona, upravující právě licenční (a podlicenční) smlouvu, čímž dochází ke sjednocení její úpravy v novém občanském zákoníku (NOZ).

Úprava licenční smlouvy je v novém občanském zákoníku systematicky řazena v hlavě druhé, oddílu pátém dílu druhého, který ji zařazuje mezi typické případy přenechání věci k užití jinému.

Softwarové licenční smlouvy se dotýkají (kromě obecných ustanovení NOZ, především ustanovení o závazcích) jednak obecná ustanovení o licenční smlouvě, obsažené v prvním pododdílu, a dále pak ustanovení pododdílu navazujícího, který obsahuje zvláštní úpravu licence k předmětům chráněným autorským zákonem.

3. Právní úprava licencování softwaru – mezinárodní prameny

3.1 Mezinárodní smlouvy

Vedle vnitrostátních předpisů se na softwarovou problematiku v různé míře vztahují také mezinárodní smlouvy z oblasti práva duševního vlastnictví. Za pramen českého práva je prohlašuje článek 10 Ústavy.

Nejstarší z mezinárodních smluv je Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl z roku 1886, revidovaná v roce 1971¹⁸. Z dikce celé smlouvy je patrná snaha o překonání dosavadního přísně teritoriálního přístupu států při ochraně autorů literárních a uměleckých děl.

Snahy o zefektivnění mezinárodní ochrany autorů, jejichž základy položila právě Bernská úmluva, daly v roce 1967 vzniknout Světové organizaci duševního vlastnictví (WIPO). Světová organizace se stala platformou pro vyjednávání a správu mnohostranných mezinárodních smluv o právu autorském a právech průmyslových. Právě na půdě Světové organizace duševního vlastnictví vznikl další z důležitých dokumentů, Smlouva WIPO o právu autorském z roku 1996¹⁹. Smlouva navazuje na Bernskou úmluvu a aktualizuje její ustanovení s ohledem na rozvoj informačních a komunikačních technologií. Svého vztahu k Bernské úmluvě se Smlouva WIPO dovolává výslovně, když se ve svém článku 1 prohlašuje za zvláštní dohodu ve smyslu článku 20 Bernské úmluvy. Článek 20 umožňuje signatářským státům Bernské úmluvy sjednávat mezi sebou libovolně další dohody, vedou-li k rozšíření práv autorů. Kromě celé řady jiných případů takového rozšíření Smlouva WIPO o autorském právu ve svém článku 4 výslovně podřazuje počítačové programy a databáze pod působnost Bernské úmluvy a bez ohledu na způsob nebo formu jejich vyjádření jim poskytuje stejnou ochranu jako literárním dílům.

---

¹⁸Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works : Paris Act of July 24, 1971, as amended on September 28, 1979. Geneva: World Intellectual Property Organization, 1995, ISBN 92-805-0422-3.

¹⁹WIPO Copyright Treaty (WCT) (1996) : with the agreed statements of the Diplomatic Conference that adopted the treaty and the provisions of the Berne Convention (1971) referred to in the treaty. Geneva: World Intellectual Property Organization, 1997, ISBN 92-805-0706-0.

WIPO není jedinou mezinárodní organizací, která se při své činnosti dotýká různých aspektů práva duševního vlastnictví. Důležitou složkou práva autora k jím vytvořenému literárnímu dílu a také motivací k další činnosti je možnost kapitalizace díla. Té si všímá Světová obchodní organizace (WTO) a k její ochraně přináší Dohodu o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví, známou jako dohodu TRIPS²⁰.

3.2 Evropská právní úprava

Od roku 2004, kdy se stala Česká republika členským státem Evropské unie, přenesla na tento nadnárodní celek část svých pravomocí. Tím okamžikem se také pro Českou republiku staly závaznými komunitární, resp. evropské právní předpisy. Jak bylo řečeno, ochrana autora je vystavěna na principu teritoriality. Ochrana se řídí právním řádem České republiky, potažmo jiných členských států EU, jestliže bylo dílo užito na jejich území.²¹

Evropská unie v zásadě zachovává členským státům možnost uspořádat si na svém území ochranu autorů literárních děl vlastními výstupy legislativní činnosti. K harmonizaci sekundárními předpisy, v oblasti duševního vlastnictví především směrnicemi, přistupuje jen v těch úsecích, ve kterých je to podle ní nezbytné pro účinné prosazování svobod zajišťovaných právem primárním. Jedná se zejména o ty případy, kdy by rozdílná úroveň ochrany v jednotlivých státech byla způsobilá narušovat pravidla volného obchodu mezi členskými státy.

Z hlediska právní ochrany softwaru naplňuje tuto harmonizační úlohu nejvíce Směrnice Rady 91/250/EHS ze dne 14. května 1991, o právní ochraně počítačových programů²² zrušená již na počátku práce zmíněnou směrnicí Rady 2009/24/ES. Ta ukládá státům chránit počítačový program a přípravný koncepční materiál k němu jako literární dílo, sjednocuje dobu a způsob jeho ochrany, vyjmenovává výlučná práva autora a následně z nich vyjímá ty způsoby užití, které nevyžadují jeho souhlas a nemohou být smluvně vyloučeny.

---

²⁰Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights. 1994 (URL: http://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/27-trips.pdf) – visited on 2012-12-22.

²¹Telec, Ivo Autorský zákon : komentář. Praha: C.H. Beck, 2007, ISBN 978-80-7179-608-4 str. 862.

²²Směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 23. dubna 2009 o právní ochraně počítačových programů. 2009 (URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:111:0016:0022:CS:PDF>).

Do sféry právní úpravy softwaru také vnáší důležitou zásadu vyčerpání práv na udělení souhlasu k dalšímu rozšiřování rozmnoženiny jejím prvním prodejem.²³

Směrnice Rady 92/100/EHS ze dne 19. listopadu 1992, o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem²⁴ v kodifikovaném znění Směrnice Rady 2006/115/ES upravuje časově omezené zpřístupňování děl s výdělečným nebo bez výdělečného úmyslu. K tomu je nutné dodat, že Směrnice o právní ochraně počítačových programů obsahuje ve svém čl. 4 písm. c) vlastní dílčí úpravu veřejného šíření počítačových programů, zahrnujících i jejich pronájem.

Směrnice Rady 93/98/EHS, ze dne 29. října 1993, o harmonizaci doby ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících, v kodifikovaném znění 2006/116/ES, stanovuje dobu trvání autorského práva u počítačových programů na dobu 70 let po smrti autora a to i přes skutečnost, že Směrnice o právní ochraně počítačových programů tuto dobu stanovovala na 50 let.²⁵

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001, o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti, si podle své preambule klade za cíl přizpůsobit a doplnit stávající autorskoprávní předpisy tak, aby vhodně reagovaly na technologický pokrok a z něj vyplývající nové hospodářské jevy v informační společnosti.²⁶

Právní ochranu databází poskytuje na celoevropské úrovni Směrnice 96/9/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 11. března 1996, o právní ochraně databází, jejíž obsah výrazným způsobem ovlivnil i podobu právní úpravy databází v českých předpisech. Konečně Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES, ze dne 29. dubna 2004, o vymáhání práv duševního vlastnictví, upravuje na celoevropské úrovni souhrn právních nástrojů k efektivnímu vymožení práv autorů pro případ jejich porušení.²⁷

---

²³čl. 4 odst. 2 Směrnice

²⁴Directive 2006/115/EC of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 on rental right and lending right and on certain rights related to copyright in the field of intellectual property (codified version). 2006 [URL: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:376:0028:0035:EN:PDF](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:376:0028:0035:EN:PDF).

²⁵odst. 15 preambule Směrnice Rady 93/98/EHS, srov.také § 27 AutZ

²⁶Directive 2001/29/EC of the European Parliament and of the Council of 22 May 2001 on the harmonisation of certain aspects of copyright and related rights in the information society. 2001 [URL: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32001L0029:EN:PDF](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32001L0029:EN:PDF).

²⁷Directive 2004/48/EC of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 on the enforcement of intellectual property rights. 2004 [URL: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32004L0048\(01\):EN:PDF](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32004L0048(01):EN:PDF).

4. Vyjednávání a uzavření softwarové licenční smlouvy

Vyjednávání je ta fáze před uzavřením smlouvy, při níž si strany navzájem poskytují informace o tom, co je pro každou z nich ve vztahu k dané smlouvě důležité. V průběhu vyjednávacího procesu se tak rodí shodná vůle stran o obsahu a dalších náležitostech pozdější smlouvy. NOZ přináší do českého občanského práva institut předsmulvní odpovědnosti. Jednou z jejích složek, jejíž význam v ochraně nehmotných statků zvláště vyvstává, je ochrana údajů a sdělení poskytnutých při vyjednávání, tedy v době, kdy chybí jistota o tom, zda k uzavření smlouvy vůbec dojde.

Pokud by informace poskytnutá o licencovaném počítačovém programu při jednání o uzavření smlouvy nabyla důvěrného charakteru, požívá podle § 1730 NOZ ochrany před zneužitím nebo nezákonným vyzrazením. Důvěrnost informace bude vždy posuzována ve vztahu k individuálnímu případu. Je ale zřejmé, že za důvěrnou bude považována informace o těch složkách programu, které ho odlišují od jiných programů stejného druhu a přináší tím poskytovateli výhodu, ať už se jedná o výhodu přímou (např. zisk, hospodářský užitek) nebo nepřímou (např. uživatelská obliba, náskok před konkurencí). Stejně tak se může jednat o informaci o procesu tvorby programu, počtech zainteresovaných programátorů, cenách a další obdobné informace, na jejichž utajení má kterákoli strana důvodný zájem.

Již před účinností nového občanského zákoníku upravoval předsmulvní odpovědnost pro oblast podnikatelských právních vztahů ve svém § 271 zákoník obchodní. Jeho uprava chránila informace, které byly označeny jako důvěrné a které si strany vzájemně poskytly při jednání o uzavření smlouvy. Strana, které byla důvěrná informace takto poskytnuta, nesmí informaci prozradit třetí osobě ani jí použít v rozporu s jejím účelem pro vlastní potřebu. Z toho vyplývá, že ke vzniku povinnosti nahradit škodu z vyzrazení nebo využití důvěrné informace je nutné výslovné označení informace jako důvěrné před nebo v průběhu vyjednávání smlouvy. I v případě absence takového označení je však představitelná ochrana ustanoveními o neoprávněném vyzrazení obchodního tajemství z oblasti soutěžního práva v § 51 obchodního zákoníku.

V oblasti občanského práva byla přesmlvní odpovědnost v době chybějící úpravy dovozována judikaturou jako jednání v rozporu s povinností prevence

a dobrými mravy.²⁸ Kromě výše naznačené ochrany informací poskytnutých v průběhu vyjednávání o smlouvě má předsmělní odpovědnost i další důležitou funkci, kterou je ochrana důvodného očekávání stran smlouvy. Když totiž některá ze stran v průběhu jednání o smlouvě dojde do bodu, kdy druhá strana důvodně předpokládá, že k uzavření smlouvy dojde, odpovídá strana, která zavdala tomuto očekávání svým chováním příčinu, za škodu z neuzavřené smlouvy (§ 1729 NOZ).

Od okamžiku uzavření licenční smlouvy z ní stranám smlouvy vyplývají práva a povinnosti, které tvoří její obsah. Správné určení okamžiku, ve kterém fáze vyjednávání přechází do fáze vázanosti smlouvou, je tedy pro další existenci licenční smlouvy důležitým milníkem.

K uzavření softwarové licenční smlouvy dochází přijetím návrhu na uzavření smlouvy, jakmile je stranami dostatečně určitě ujednán její obsah.²⁹ Ustanovení § 2373 odst. 1 NOZ, shodně s předchozím § 46 odst. 5 AutZ připouští podat návrh na uzavření softwarové licenční smlouvy vůči neurčitému počtu osob. Výslovným zakotvením tohoto ustanovení bylo překlenuto jisté vakuum, které dříve vznikalo zejména při hromadné distribuci softwaru, např. prostřednictvím aplikačních protokolů internetu.

NOZ přinesl svým § 2367 nově také úpravu práv a povinností subjektů licenční smlouvy v době bezprostředně navazující na okamžik jejího uzavření. Poskytovateli licence stanovuje okamžitou dodací a informační povinnost ve vztahu k podkladům potřebným pro výkon nabyvatelových práv z licence.

---

²⁸např. rozhodnutí Nejvyššího soudu 29 Odo 1166/2004

²⁹§ 44 ObčZ, § 1725 NOZ

5. Pojem a účel (softwarové) licenční smlouvy

Softwarová licenční smlouva je dvoustranné nebo vícestranné právní jednání spočívající v souhlasném projevu svobodné a vážné vůle smluvních stran, na jejímž základě dochází k založení závazkového právního vztahu umožňujícího dispozici se softwarem jako nehmotným statkem. Vzhledem ke specifické povaze softwaru smluvní typy používané v případě věcí hmotných nelze aplikovat. Neumožňují totiž dostatečným způsobem postihnout nejcennější složku softwaru – nehmotný rezultat autorova intelektu a důvtipu.

Smlouvou autor nebo jiná oprávněná osoba jako poskytovatel licence uděluje nabyvateli licence právo tuto nehmotnou složku softwaru užít, přičemž může omezovat způsoby a rozsah, v jakém k užití dojde. Nabyvatel tedy nezískává nad předmětem licence plné právní panství, jako je tomu například u smlouvy kupní. Plné právní panství zůstává autorovi zachováno a nabyvatel licence získává vždy jen panství omezené rozsahem licence a vymezenými způsoby užití. Protože je licenční smlouva vzájemně podmíněným právním úkonem/jednáním, nabyvatel se zavazuje poskytnout za takové užití poskytovateli licence odměnu, není-li mezi nimi ujednáno jinak.³⁰

---

³⁰§ 46 odst. 1 AutZ, § 2371 NOZ jako ustanovení speciální k § 2358 odst.1 NOZ

6. Vůle a její projev

Vůle vstoupit do závazkového právního vztahu je zpravidla projevena výslovně, za pomoci řeči, která formuluje dohodu stran. Existují ale případy, ve kterých je požadavek výslovného projevu vůle nevhodný natolik, že je způsobilý ohrozit samotný vznik právních vztahů a dalších žádoucích následků spjatých s projevem vůle. Občanské právo (§ 35 ObčZ, § 546 NOZ) pro tyto případy připouští projevit vůli jinak, než výslovně, nebuzuje-li takový způsob projevu pochybnosti o tom, co jednající osoba projevit chtěla. V oblasti šíření počítačových programů, jak dále uvidíme, hrají tyto konkludentní právní úkony zvlášť důležitou úlohu.

Předchozí ustanovení § 46 odst. 6 AutZ, jehož úprava byla přejata i do § 2373 odst. 2 NOZ, rozvádí obecnou občanskoprávní úpravu o konkludentním právním úkonu. Osobě, které je určen návrh na uzavření licenční smlouvy, umožňuje s ohledem na obsah návrhu, zvyklosti nebo praxi zavedenou mezi smluvními stranami, projevit souhlas s takovým návrhem nevýslovným jednáním například tím, že se podle smlouvy zachová, zejména že poskytne nebo přijme plnění.

Tradiční kontraktační proces, při kterém budoucí nabyvatel softwarové licence aktivně jedná o podobě produktu a podmínkách uzavření smlouvy, ustupuje v období masově produkovaného softwaru novým způsobům uzavírání licenčních smluv. Softwarová licenční smlouva může být uzavřena například přijetím licenčních podmínek odkliknutím akceptačního tlačítka při instalaci nebo stahování programu, protržením obalu krabicového softwaru (shrink wrap contract) a některými dalšími způsoby. Jim všem otevírá dveře do českého právního řádu právě ustanovení § 2373 odst. 2 NOZ.

7. Forma softwarové licenční smlouvy

Úprava právního jednání stojí tradičně na zásadě neformálnosti.³¹ Stranám je ponecháno k rozhodnutí, zda svou vůli projeví písemně nebo zvolí jinou, méně trvalou formu vyjádření. Normy práva z tohoto pravidla v odůvodněných případech stanovují výjimky, když v zájmu zachování právní jistoty kogentně stanovují pro vybraná jednání povinnost formy písemné. Licenční smlouva musí být podle ustanovení § 46 odst. 4 AutZ uzavřena v písemné formě, je-li uzavřena jako výhradní (k výhradnosti viz níže). Nový občanský zákoník k tomuto požadavku svým § 2358 odst. 2 písm. b) připojuje případ, kdy má být licence zapsaná do veřejného seznamu. V oblasti softwarových licencí se ale toto ustanovení NOZ neuplatní. Vzhledem k neformálnímu vzniku autorskoprávní ochrany se totiž právo k počítačovému programu do veřejného seznamu nezapisuje. Uvedené ustanovení spadá do obecné úpravy licence, která v sobě zahrnuje obě skupiny práva duševního vlastnictví/ práv k nehmotným statkům, tedy jak oblast práv autorských a práv souvisejících s právem autorským, tak i oblast práv průmyslových. Je proto nasnadě, že jmenované ustanovení najde své uplatnění spíše ve druhé ze jmenovaných oblastí.

Jakkoli je z výše uvedených skutečností zřejmé, že zákon písemnou formu smlouvy v případě udělení nevýhradní licence nepožaduje, lze z důvodu zaručenosti a budoucí nezpochybnitelnosti práv a povinností doporučit zachování písemné formy i v případě licence nevýhradní.

---

³¹§ 40 ObčZ, § 559 NOZ

8. Podstatné obsahové náležitosti softwarové licenční smlouvy

Podstatné obsahové náležitosti softwarové licenční smlouvy byly do 31. 12. 2013 dovozovány především z ustanovení § 46 odst. 1 AutZ. Licenční smlouva měla ve svém základu:

- (a) dostatečným způsobem určit licencované autorské dílo
- (b) obsahovat projev vůle autora nebo jiného nositele majetkových práv
- (c) poskytnout nabyvateli oprávnění toto dílo užít
- (d) upravit závazek nabyvatele poskytnout autorovi za možnost dílo užít odměnu, popřípadě ujednat její bezúplatnost.³²

Jestliže v době úpravy licenční smlouvy v autorském zákoně byly podstatné náležitosti dovozovány z jeho ustanovení a jejich výčet nemusel být zcela jednoznačný, nový občanský zákoník vnáší do úpravy podstatných náležitostí poněkud více jistoty. Ustanovení § 1746 totiž naznačuje, že podstatnými náležitostmi typových smluv upravených NOZ jsou náležitosti uvedené vždy v základním ustanovení pro každou z těchto smluv. Spolu s účinností NOZ se tak podstatnou náležitostí licenční smlouvy k softwaru taxativně stává podle ustanovení § 2358 odst. 1 NOZ a § 2371 NOZ určení díla, závazek autora poskytnout nabyvateli právo počítačový program užít a ujednání o odměně (viz kapitola Odměna). Základní ustanovení v § 2371 sice zmiňují ještě určení rozsahu a určení způsobů užití díla, zároveň jsou ale v § 2376 stanoveny domněnky pro případy, že tato určení chybí, což vylučuje jejich nezbytnost.³³

---

³²Tůma, Pavel Smluvní licence v autorském právu. Praha: C. H. Beck, 2007, ISBN 978-80-7179-573-5 str. 27.

³³Telec, I./Tůma, P. Licenční smlouva v pojetí nového občanského zákoníku. In Jakl, L., editor Nový občanský zákoník a duševní vlastnictví. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2012, ISBN 978-80-8685-587-5.

9. Subjekty softwarové licenční smlouvy

Dostatečné vymezení smluvních stran je jedním ze základních požadavků na určitost právního úkonu/jednání. Softwarová smlouva je ze své definice vztahem mezi osobou poskytovatele a nabyvatele licence. Těmito osobami mohou být jak osoby fyzické, tak i právnické.

Poskytovatelem licence může být v první řadě osoba samotného autora (spoluautora) počítačového programu. Autor je osobou, která dílo vytvořila (srov. § 5 odst. 1 AutZ) – autorem může být výlučně osoba fyzická. Autorovi jako jedinému subjektu svědčí zároveň osobnostní a zároveň majetková práva.

Jinak je to u dalšího možného poskytovatele licence. Tím je osoba, která je na základě relevantního právního titulu oprávněna vykonávat všechna nebo některá majetková práva, přičemž práva osobnostní náleží nadále autorovi. Právnická osoba může být tedy subjektem licence pouze odvozeně.

Ze zákona je vykonavatelem majetkových práv k počítačovému programu, který autor vytvořil ke splnění povinností z pracovního nebo služebního poměru vůči svému zaměstnavateli, tento zaměstnavatel. Na roveň zaměstnavateli je v následných ustanoveních autorského zákona postaveno družstvo, s nímž je autor v pracovním vztahu, obchodní společnost, ve které autor plní povinnost vyplývající z členství v některém z jejích orgánů a objednatel programu vytvořeného autorem na objednávku.³⁴

Tyto subjekty mohou při prodeji podniku nebo jeho části převést všechna nebo některá vykonávaná majetková práva na třetí osobu i bez souhlasu autora. V ostatních případech tak mohou učinit pouze s jeho přivolením. Kontrastně v této souvislosti působí fakt, že autorovi samému zákon výslovně neumožňuje vzdát se výkonu svých majetkových práv ve prospěch třetí osoby³⁵. Autor tedy může vykonávat vliv na realizaci majetkových práv vůči třetím osobám pouze v režimu licenčním, sjednáním možnosti nabyvatele licence poskytnout podlicenci³⁶ a nebo vyslovením souhlasu s postoupením licence.³⁷

---

³⁴§ 58 AutZ

³⁵Tůma, Pavel K problematice převoditelnosti majetkových autorských práv. In *Bulletin advokacie*, č.4/2012. Praha: Česká advokátní komora, 2012, ISSN 1210–6348.

³⁶§ 48/1 AutZ, § 2363 NOZ

³⁷§ 48 odst. 2 AutZ, § 2363 NOZ

Poskytnutím podlicence se vytváří mezi nabyvatelem licence a třetí osobou zcela nový obligační vztah, jehož předmětem jsou oprávnění z původního licenčního vztahu. Autorský zákon vyžadoval k platnému vzniku takového vztahu předchozí přivolení poskytovatele ve smlouvě, nový občanský zákoník výslovně ujednání poskytnutí podlicence v licenční smlouvě.

Při postoupení licence se stávající licenční vztah na základě smlouvy mění v jednom ze svých subjektů – nabyvatelem licence se stává namísto původního nabyvatele (postupitele licence) třetí osoba (postupník licence). Dochází tím k cesi práv, příp. závazků. Autorský zákon³⁸ vyžadoval k platnému postoupení licence splnění dvojí podmínky³⁹: předchozího písemného souhlasu autora s postoupením a následné povinnosti nabyvatele bez zbytečného odkladu autora informovat o tom, že licence byla postoupena a o osobě nového nabyvatele.

Souhlasu autora, není-li jeho nezbytnost mezi stranami výslovně sjednána, není třeba při prodeji podniku nebo jeho samostatné části.⁴⁰ Do nového občanského zákoníku byla stávající úprava autorského zákona týkající se postoupení licence převzata. Postoupení je s ohledem na pojmosloví NOZ vázáno na souhlas poskytovatele licence, což lépe vyhovuje hospodářské praxi, i když k faktické změně nedošlo⁴¹

Protože majetková práva přecházejí v případě smrti fyzické osoby nebo zániku právnické osoby na jejich právního nástupce⁴², může i tento být poskytovatelem licence, rozhodne-li se majetková práva dále licencovat. Tuto možnost mu shodně s úpravou AutZ zajišťuje i NOZ.

Vymezení osoby nabyvatele je dalším důležitým předpokladem pro budoucí fungování smlouvy, protože je to právě on, jemuž svědčí právo počítačový program stanoveným způsobem a ve stanoveném rozsahu užit. Nabyvatel – fyzická osoba – je, zvláště u drobnějších softwarových projektů a projektů na klíč, určen podle obecných pravidel o identifikaci smluvní strany, tedy svým jménem, příjmením, adresou bydliště/místa podnikání v případě podnikatele a rodným nebo jiným identifikačním číslem. U větších projektů je nabyvatel

---

³⁸§ 48 odst. 2 AutZ.

³⁹I bez naplnění těchto podmínek dochází ke změně osoby nabyvatele licence ze zákona (§ 55 AutZ), kdy smrtí nebo zánikem osoby nabyvatele dojde k přechodu práv a povinností z licenční smlouvy na právního nástupce, pokud tento přechod licenční smlouva nevyloučila.

⁴⁰§ 48 odst. 3 AutZ

⁴¹Například za situace, kdy autor zemře, majetková práva nabývá jeho dědic a souhlas autora již žádnou cestou nemůže být získán.

⁴²§ 26 odst. 2 AutZ

identifikován obdobně, ale dochází často k určité míře anonymizace skutečného uživatele počítačového programu (koncového uživatele). Ten je v takovém případě označen podle nějaké své vlastnosti, postavení nebo jiné charakteristiky. Často bývá použit jeho vztah k zařízení, na němž je počítačový program realizován. Je-li taková identifikace dostatečně jedinečná, zůstává i v takovém případě požadavek určitosti zachován.

Právník sama pro svou fiktivní povahu dílo užít nemůže. Jednotlivé způsoby užití jsou realizovány prostřednictvím osob, které v tom právníkou osobu zastupují.⁴³ Právník sama bude v takových případech nabyvatelem licence a její zástupci budou patřit do širší kategorie osob oprávněných rozmožnění programu užívat.⁴⁴

Uvádí-li smlouva na straně nabyvatele právníkou osobu, vždy je třeba klást si otázku o okruhu možných uživatelů. Pravidelně jimi budou zaměstnanci právníkové osoby, popřípadě členové jejích orgánů, nejsou-li zaměstnanci. Určité pochybnosti mohou vzniknout v případě zaměstnanců agenturních a zaměstnanců pracujících jinak, než v hlavním pracovním poměru, proto je vhodné s nimi počítat již ve fázi přípravy smlouvy. Sjednaný okruh uživatelů se v konkrétních případech může rozšířit i o další osoby, jejichž přístup k programu je třeba smluvně posvětit. Zohlednit je nutné zvláště osoby obchodních partnerů, dodavatelů, klientů, osoby poskytující služby outsourcingu nebo externí osoby provádějící údržbu a opravy technického vybavení.⁴⁵

---

⁴³§ 161 a násl. NOZ

⁴⁴§ 66 odst. 6 AutZ

⁴⁵Srovnej rozhodnutí MAI Systems Corp. v. Peak Computer, Inc.

10. Předmět softwarové licenční smlouvy

Předmětem softwarové licenční smlouvy je licencovaný počítačový program jako věc v právním smyslu. Počítačový program nenásleduje hmotnou věc, jejímž prostřednictvím je vyjádřen. Dojde-li k poškození nebo zničení nosiče, práva autora zůstávají zachována. Taktéž vlastnická a jiná práva k nosiči jsou oddělena od práv vyplývajících z licence, pokud není stanoveno jinak⁴⁶.

Dostatečně detailní a zároveň pružné vymezení softwarového produktu ve smlouvě nebo smluvní dokumentaci je dlouhým procesem, který se často neobejde bez spolupráce s technickými odborníky. Důkladný popis nehmotného počítačového programu je pro nepochybnost nabyvatelových práv k počítačovému programu velmi významný. Tento požadavek nabývá na síle v případě licencování softwarového produktu na objednávku, který je ze své povahy jedinečný a je u něj snížena možnost porovnat přítomnost smluvených vlastností s jiným programem stejného druhu.

Existuje mnoho cest, jak software ve smlouvě definovat. Asi nejčastěji využívaným způsobem je definice specifikací jeho jednotlivých funkcí. Software, který máme takto funkčně charakterizovat, si v počátku představujeme jako /sumu dat, která jím má být v určeném čase⁴⁷ zpracována způsobem žádoucím pro jeho uživatele. A právě tyto způsoby zpracování příkazů jsou tím, co smlouva zachycuje.

Jako výsledek funkční specifikace ve smlouvě získáváme dostatečně zhmotněnou a srozumitelnou podobu vnitřního fungování programu samotného (popis příkazu, zpracování a požadovaného výstupu). Program ale funguje vždy v systému. Je obklopen jinými programy, s nimiž má vstupovat do interakce, i kdyby tímto programem byl jen operační systém. Má-li program navíc například generovat data do souhrnné zprávy, ve většině případů již nebude obsahovat nástroj pro zápis této zprávy, ale pouze odkaz na některý z existujících nástrojů dostupných např. v balících kancelářských programů. Smlouva by každý požadavek na kompatibilitu a spolupráci programu s jeho okolím měla zvlášť postihovat.

---

⁴⁶§ 9 AutZ

⁴⁷tzv. response-time warranty

Jedním z důležitých ukazatelů kvality počítačové aplikace, na který by smlouva neměla zapomínat, je rychlost a spolehlivost zpracování dat při větším množství současně přihlášených uživatelů nebo vzrůstajícím množství zpracovávaných dat.

Možné snížení kvality zpracování dat počítačovým programem nesouvisí jen s objemem zpracovávaných dat, ale také se zastaráváním programu v čase. Není-li licence k vyšším vývojovým verzím a rozšířením programu vyhrazena smlouvou, může být za současného stavu technického rozvoje životnost programu výrazně snížena. V souvislosti s během času je pro obě smluvní strany důležité také určení doby, po kterou má počítačový program pracovat bezvadně a v souladu se smluvní specifikací.

Jakmile jsou v základu definovány (většinou v předmluvní analýze) dostupné funkce, kompatibilita, rychlost a rozsah (velikost) programu a jakmile je navrženo jeho uživatelské rozhraní, což jsou vlastnosti programu viditelné při vnějším ohledání každému uživateli, dochází k jejich zapracování do technické dokumentace. Technická dokumentace obsahuje návrh architektury programu, tedy popis technického řešení struktury počítačového programu. Spolu s programovou dokumentací, ve které je obsažen textový komentář ke zdrojovému kódu a spolu se zdrojovým kódem samotným, tvoří technická dokumentace trojici těch nejvzácnějších prvků celého softwaru. Poskytovatel má také největší zájem na jejich utajení.

Otázka poskytnutí počítačového programu ve zdrojovém kódu a otázka poskytnutí jiné, než uživatelské dokumentace, stojí v základu každého smluvního vztahu k softwaru. Přístup k těmto hlubokým prvkům počítačového programu umožňuje jeho pozdější úpravy a změny, odstraňování vad a průběžnou údržbu systému. Je proto nejvyšším zájmem nabyvatele, aby mu byl kvalitně okomentovaný zdrojový kód s příslušnými oprávněními (blíže viz kapitola Obsah softwarové licenční smlouvy) poskytnut a on se tak pro budoucnost zcela zbavil závislosti na jediném poskytovateli. Protože vůle poskytovatele umožnit přístup ke zdrojovému kódu nebývá přímo úměrná zájmům nabyvatele na jeho poskytnutí, řeší strany často tento protiklad uložením kódu u třetí strany s detailním vymezením podmínek, za nichž má tato třetí strana nabyvateli kód spolu s dokumentací poskytnout.⁴⁸

Vzhledem k tomu, že přítomnost smluvených vlastností softwaru není možné

---

⁴⁸Takovou podmínkou bývá pravidelně náhlá neschopnost poskytovatele provádět u licencovaného softwaru doprovodné služby zajišťující jeho fungování v souladu se smlouvou.

zjistit prostým ohledáním při předání, jako je tomu v případě věcí hmotných, je vhodné do smlouvy zakotvit ustanovení o akceptačním testování. Při tomto procesu se hotový program připravený k předání nabyvateli licence konfrontuje s předem stanoveným množstvím vzorových příkazů tak, aby byla zachována možnost smyslově přezkoumat, zda program správně a úplně generuje předpokládané výstupy a jsou tím naplněny podmínky jeho přijetí. Součástí akceptačního testování by měl být, kromě výše popsaného funkčního testu, také test integrační, ověřující, že program funguje jednotlivě i v souhrnu s ostatními částmi programu; test systémový, který ověřuje správné fungování programu spolu s jinými programy nabyvatele a test zátěžový, který ověřuje, že počítačový program „unes“ stanovený objem dat. Vzhledem k tomu, že jakákoli změna provedená v programu může mít vliv na správné fungování jeho ostatních částí, je vhodné testovací proces vztáhnout i na nové a změněné verze programu.

Protože je v praxi představitelná situace, kdy program sice navenek generuje požadované výstupy, ale uvnitř náležitě nefunguje, je vhodné kromě testování akceptačního výslovně požadovat také přítomnost jednotkových testů. Jednotkové testy jsou uživateli neviditelnou součástí zdrojového kódu vznikající spolu s kódem a ověřující, že každá dílčí stavební jednotka programu funguje v souladu se specifikací produktu. Jednotkový test se má zaměřovat na nepravdivé a nevšední případy, u nichž se dá předpokládat chybovost (přestupný rok v datech, změny sazeb daní v průběhu časového období atp.). V softwarových smlouvách bývá požadavek testování vyjadřován v procentech oproti celku všech jednotek programu, což však dostatečně nevypovídá o kvalitě provedených testů. U investičně náročnějších projektů proto akceptační procedura pravidelně zahrnuje také audit kódu a jeho dokumentace třetí stranou, která zkoumá, mimo jiných podmínek přijetí, právě netrivialitu provedeného testování.

U programů, na nichž záleží život nebo bezpečnost lidí⁴⁹, se testování často provádí za pomoci formálních matematických metod, aby přítomnost chyb byla eliminována na naprosté minimum.

---

⁴⁹tzv. *life-critical systems* nebo *safety-critical systems*

11. Obsah softwarové licenční smlouvy

Obsahem licenčního vztahu k software jsou práva a povinnosti stran smlouvy. Vymezení práv a povinností může poněkud problematizovat fakt, že jednotlivé části počítačového programu mohou mít různé autory a také různě upravená práva, protože vývojáři dnes ve svých počítačových programech často využívají již existující komponenty a knihovny jiných autorů. Pokud by byl licencován program, jehož složka by v podmínkách svého užití neumožňovala takový způsob užití, kterým má být užit licencovaný počítačový program, jednalo by se v této části o užití nelegální. Ve vztahu mezi nabyvatelem a poskytovatelem sekundárního programu se pak jedná o (v praxi asi nejčastější) právní vadu software, za kterou poskytovatel odpovídá.

Hlavním oprávněním, které nabyvatel z licence svým jednáním získává, je oprávnění k výkonu práva dílo užit. To originárně náleží autorovi, který prostřednictvím licenční smlouvy realizuje své právo udělit jiné osobě možnost výkonu tohoto majetkového práva.⁵⁰ Užití díla je, pokud smlouva nestanoví jinak, nejen právem, ale také povinností nabyvatele.⁵¹ Nabyvatel má povinnost užit dílo způsobem a v rozsahu určeném smlouvou. Tomu odpovídá poskytovatelova povinnost takové užití umožnit a strpět. Za poskytnutí licence mu, opět v případě nepřítomnosti odlišného smluvního ujednání, náleží odměna.

11.1 Právo k užití počítačového programu

Jak bylo řečeno, udělení oprávnění k výkonu práva užit počítačový program, tedy licence, je jednou z podstatných náležitostí softwarové licenční smlouvy. Poskytovatel při licencování vybírá z široké škály svých majetkových práv ty způsoby užití, v jejichž výkonu se hodlá částečně nebo docela omezit ve prospěch nabyvatele. Kterýkoli užívací úkon vždy vyžaduje výslovné zmocnění nositele práva. Softwarová licenční smlouva by měla detailně vymezit nejen

---

⁵⁰§ 12 AutZ. Autorovi toto právo však náleží pouze tehdy, není-li zákonem vyhrazeno zaměstnavateli nebo osobám postaveným zaměstnavateli na roveň podle § 58 AutZ. Pokud by autor udělil jiné osobě oprávnění užit dílo nalézející se v zaměstnaneckém režimu, byla by smlouva, kterou tak učinil, od počátku neplatná.

⁵¹§ 46 AutZ, § 2372 odst. 2 NOZ

jednotlivé způsoby užití počítačového programu, ale také rozsah, v němž jsou tyto způsoby užití povoleny.⁵²

Autorský zákon právo autora na užití díla ani užití díla samotné nedefinuje. Ve svém § 12 odst. 4 nicméně přináší demonstrativní⁵³ výčet možných způsobů užití díla, ze kterých je možné si vytvořit o obsahu práva dílo užit poměrně jasnou představu.

Ustanovení § 12 odst. 5 nicméně neuvádí celou řadu užívacích práv oprávněného uživatele rozmnoženiny počítačového programu.⁵⁴ Tato práva byla do autorského zákona vnesena implementací článků 5 a 6 Směrnice o právní ochraně počítačových programů a představují ukázkou práv, která musí zůstat oprávněnému uživateli rozmnoženiny počítačového programu bezvýhradně zachována. Oprávněný nabyvatel může provádět i jakýkoli jiný úkon, je-li nezbytný k využívání rozmnoženiny programu v souladu a jeho účelovým určením, zákonem a dobrými mravy. Má se za to, že takové úkony za daných okolností neporušují právo nositele autorských práv a nevyžadují ani jeho souhlas.⁵⁵ Výkon minimálních práv nabyvatele rozmnoženiny je chráněn i v případech, kdy autor nebo distributor použil na ochranu autorských práv k programu účinné technické prostředky.⁵⁶ Těmi jsou technologie, zařízení a součástky zabraňující nebo omezující neoprávněné užití díla, především jeho kopírování.⁵⁷

Uplatněním kontroly přístupu se rozumí všechny případy, kdy poskytovatel licence sleduje počet nebo druh přihlášených zařízení. Příkladem mohou být situace, kdy se při každém spuštění programu ověřuje proti licenčnímu serveru provozovanému poskytovatelem licence splnění licenčních podmínek (nejčastěji platnost licence a množství přihlášených zařízení). Nejsou-li podmínky naplněny, ke spuštění programu nedojde. Podobně může být pro přihlašování

---

⁵²Licence např. umožní nabyvateli opatřit si záložní kopii programu pro případ ztráty jeho prvotní rozmnoženiny, ne už pořídit kopii pro jiného. V obou případech se jedná o stejný způsob užití — kopírování, jen jeho rozsah je rozdílný.

⁵³§ 12 odst. 5 AutZ

⁵⁴Za oprávněného uživatele rozmnoženiny počítačového programu § 66 odst. 6 označuje oprávněného nabyvatele rozmnoženiny (tedy osobu, která rozmnoženinu nabyla koupí nebo obdobným způsobem nabyde), oprávněného nabyvatele licence (kterému tato práva zpravidla svědčí zároveň s právy uvedenými v § 12 odst. 5), a konečně jinou osobu oprávněnou užívat rozmnoženinu počítačového programu, pokud tyto osoby užívají program z ospravedlnitelného důvodu.

⁵⁵viz preambule Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/24/ES

⁵⁶§ 66 odst. 8 AutZ.

⁵⁷§ 43 odst. 3 AutZ.

vyžadován unikátní klíč, který znemožňuje souběžné přihlášení dvou osob.

Šifrováním a kódováním rozumíme situace, kdy jsou informace v programu převedeny do jiné podoby a do podoby původní je možné je uvést jen s pomocí speciální informace nebo hesla.

Příkladem kontrolního mechanismu rozmnožování může být technologie používaná pro ochranu software distribuovaného na CD. Originální CD obsahuje kromě programu samotného i nečitelný klíč, který se při kopírování běžnými prostředky nepřenese na volný nosič. Tento klíč je ale zároveň nezbytný k bezproblémovému spuštění a provozu software.

Výčet účinných technických prostředků obsahuje ještě sběrnou kategorii „jiných úprav díla“, kam spadají všechny ostatní případy jeho technické ochrany. Za příklad jiné úpravy díla jmenujme alespoň tzv. *obfuskaci kódu*. Tou je proces, při němž se čtení z kódu neznemožňuje docela, ale díky přepsání vybraných částí programu je omezeno jeho bezproblémové čtení.⁵⁸

Připomeňme, že v případech, kdy by měl nabyvatel z licenční smlouvy právo přístupu ke zdrojovému kódu, bylo by použití jmenovaných prostředků ochrany kódu v rozporu se smlouvou.

V duchu zásady smluvní volnosti jsou představitelné i další, směrnici ani zákonem nevpomenuté způsoby užití. Jediným omezením zůstává, kromě možnosti a dovolenosti takového užití, požadavek § 46 odst. 2, popř. § 2372 odst. 1 NOZ, podle kterého se musí jednat o takový způsob užití, který je v okamžiku uzavření smlouvy známý. Nikdo totiž nemůže na druhého převést více práv, než má sám.

---

⁵⁸Barak, Boaz Can We Obfuscate Programs? (URL: http://www.cs.princeton.edu/~boaz/Papers/obf_informal.html) – visited on 2012-12-22.

12. Způsoby užití počítačového programu

12.1 Způsoby užití uvedené v § 12 odst. 4 autor- ského zákona

12.1.1 Rozmnožování

Rozmnožováním díla se rozumí vytváření kopií programu a jeho částí ve smyslu § 13 a § 66 odst. 2 AutZ, ať už se jedná o kopii dočasnou⁵⁹ nebo trvalou.⁶⁰ Je přitom nerozhodné, jakými prostředky (zahrnuje tedy rozmnožování mezi libovolnými nosiči dat, počítačovou sítí, pevným diskem počítače a jeho operační pamětí) a v jaké formě (nejčastěji elektronická digitální forma, představitelné je však i zkopírování části programu např. jeho opsáním na papír) jsou kopie vytvářeny.

Rozmnožovací úkony představují riziko z hlediska možného zneužití počítačového programu a proto vyžadují vždy svolení poskytovatele licence. Z tohoto pravidla existuje výjimka ve vztahu k tzv. technickým rozmnoženinám počítačového programu. Technickými rozmnoženinami jsou rozmnoženiny, včetně záložních, které jsou nezbytné pro využití programu k tomu oprávněnými osobami⁶¹.

12.1.2 Rozšiřování

Vytváření kopií programu, popsané v předchozím odstavci, je předpokladem pro další způsob užití díla – jeho rozšiřování ve smyslu § 14 AutZ. Aby totiž jeho původci mohl vzniknout z programu hospodářský prospěch, je nutným předpokladem zhmotnění programu na nosiči informací a poskytnutí takového materiálu jeho uživatelům. A toto poskytování programu pod pojem rozšiřování spadá.

Právo poskytovatele kontrolovat rozšiřování počítačového programu není neomezené. Vyčerpává se spolu s prvním převodem vlastnického práva k jeho

---

⁵⁹spouštění částí programu z operační paměti při provozu programu

⁶⁰instalace programu na disk, opakovaně spustitelná rozmnoženina programu na CD nosiči

⁶¹článek 5, odst. 1 a 2 Směrnice EP a Rady 2009/24/ES, § 66 odst. 1 a 2 AutZ

originálu nebo rozmnoženině, který autor jednou umožnil na půdě Evropského společenství⁶².

12.1.3 Pronájem a půjčování

Pronájmem se umožňuje časově omezená dispozice s originálem nebo rozmnoženinou programu. Osoba, která program takto poskytuje, tak činí s cílem nabýt hospodářský nebo obchodní prospěch, ať už prospěch přímý, tedy úplatu nebo nepřímý, tedy jakoukoli jinou vyčíslitelnou výhodu (např. získání podílu ve společnosti). Právě protihodnota za toto dočasné zpřístupnění počítačového programu je tím, co odlišuje pronájem od půjčování⁶³. Není přitom rozhodné, zda osoba pronajímatele nakonec skutečně protihodnotu obdrží. Důležitý je tu její záměr ji obdržet.

S ohledem na značná rizika, která pro autora nebo vykonavatele jeho majetkových práv z pronájmu a půjčování vyplývají⁶⁴, zůstává jim právo kontrolovat pronájem a půjčování rozmnoženiny ze zákona⁶⁵ zachováno i v případě vyčerpání práva k této rozmnoženině (viz výše).

Za pronájem a půjčování se podle § 66 odst. 3 AutZ nepovažuje pronájem nebo půjčování rozmnoženiny počítačového programu, kde samotný program není podstatným předmětem pronájmu nebo půjčování. Toto pravidlo dopadá na situace, kde je software pouhou součástí nějakého širšího pronajímaného celku.

Zcela nový rozměr získává toto ustanovení v souvislosti se znovuobjeveným institutem pachtu v novém občanském zákoníku. Jeho § 2349 a násl. upravuje pacht závodu. Obchodním závodem je „*organizovaný soubor jmění, který podnikatel vytvořil a který z jeho vůle slouží k provozování jeho činnosti. Má se za to, že závod tvoří vše, co zpravidla slouží k jeho provozu.*“⁶⁶ Pojem obchodní

---

⁶²§ 14 odst. 2 AutZ, Rozsudek Soudního dvora EU ze dne 3. července 2012 ve věci C-128/11, UsedSoft GmbH v. Oracle International Corp. (URL: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=124564&doclang=CS>) – visited on 2012-12-22

⁶³Srov. § 16 AutZ — Při půjčování se originál nebo rozmnoženina díla zpřístupňuje zařízením přístupným veřejnosti **nikoli** za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu.

⁶⁴Nájemce i vypůjčitel má především usnadněnou cestu k vytváření nelegálních kopií originálu nebo rozmnoženiny programu.

⁶⁵§ 14 odst. 2 AutZ, Čl. 1 odst. 1 Směrnice EP a Rady 2006/115/ES

⁶⁶§ 502 NOZ

závod nahradil a obsahově pozměnil dřívější pojem *podnik*.⁶⁷

Podstata pachtu závodu spočívá v dočasném úplatném užívání a požívání souboru jmění tvořícího z rozhodnutí podnikatele obchodní závod. Tento podnikatel vystupuje v pachtovní smlouvě jako propachtovatel. Hlavní rozdíl mezi pachtem a nájmem je zřejmý – spočívá v nádavku požívacího práva pachtýře.

Pokud by se podnikatel rozhodl do jmění tvořícího obchodní závod zahrnout také podnikový software, mohli bychom uvažovat, zda nedošlo k naplnění předpokladu uvažovaného § 66 odst. 3 AutZ. Software by totiž v takovém případě, ačkoli by se jednalo o jeho dočasné zpřístupnění za účelem hospodářského prospěchu, nebyl podstatným předmětem pronájmu – tím by byl podnik. NOZ si ale všechna nebezpečí⁶⁸ spojená s takovou ztrátou kontroly poskytovatele licence nad osudem licencovaného softwaru uvědomuje a ve svém § 2351 výslovně zakazuje převést na pachtýře práva z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví, pokud to u nich vylučuje licenční smlouva nebo povaha takového práva. Poskytovatel licence by tak musel podle názoru autorky ve smlouvě udělit souhlas s propachtováním té části závodu, která licencovaný software obsahuje.

12.1.4 Vystavování originálu nebo rozmnoženiny díla

Vystavením díla se rozumí jeho předvedení určitému, třeba i omezenému, spektru osob, které jsou způsobilé dílo v hmotné podobě zhlédnout, popřípadě jinak smyslově zavnímat. Ustanovení § 17 autorského zákona za typické předměty umožňující vystavování uvádí díla výtvarná, fotografická, architektonická včetně urbanistických, díla užitého umění nebo díla kartografická. Nelze zcela vyloučit, že se počítačový program stane předmětem vystavování. Lze si představit situaci, kdy by byl program unikátní natolik, že by byl zahrnut do veřejné nebo soukromé sbírky a v jejím rámci vyjádřen ve zdrojovém kódu na hmotném nosiči jako exponát. Je ale zřejmé, že tento způsob užití ve vztahu k počítačovému programu nebude častý.

---

⁶⁷Obecná část – Podnikání – Nový občanský zákoník. (URL: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/obecna-cast/podnikani/>) – visited on 2012-12-22.

⁶⁸Představitelná je i situace, kdy by se pachtýřem závodu zahrnující software stala konkurenční vývojářská společnost s cílem získat informace o jeho fungování.

12.1.5 Sdělování veřejnosti

Jestliže jsme výše naznačili omezenou aplikovatelnost ustanovení o vystavování díla na počítačový program, totéž nemůžeme provést s právem na sdělování programu veřejnosti, které je ve vztahu k programu naopak velmi aktuální. Toto právo totiž, narozdíl od vystavování, počítá se zpřístupňováním v podobě nehmotné a zahrnuje v sobě všechny případy, kdy je program spuštěn a provozován tak, že je určitému okruhu osob dána příležitost zavnímat fungování kterékoli jeho části. Je nasnadě, že v případě počítačových programů nabývá toto ustanovení na důležitosti při jejich zpřístupňování prostřednictvím internetu.⁶⁹

12.2 Způsoby užití podle Směrnice o právní ochraně počítačových programů a § 66 odst. 1 AutZ

12.2.1 Zkoumání, studium a zkoušení funkčnosti programu

Tento způsob užití spočívá ve vnějším ohledávání programu nebo prověření jeho vnitřního fungování, pokud tím nejsou porušována práva autora a pokud ke zkoumání dochází při takové činnosti související s programem, ke které je nabyvatel licence oprávněn, ať už ze zákona nebo ze smlouvy (§ 66 odst. 1 písm. d) AutZ). Tyto podmínky by jistě nebyly dodrženy především v případech, kdy by byly studiem a zkoušením zjišťovány informace s cílem zohlednit je při nelegálním vývoji jiného softwarového produktu vlastního nebo produktu třetích osob.

12.2.2 Úpravy a změny programu

Aby byl jednou vyvinutý software i nadále kladně přijímán trhem, nesmí se jeho kód stát statickou veličinou. Musí se naopak neustále měnit a přizpůsobovat potřebám jeho uživatelské základny. Existuje celá řada způsobů, kterými

---

⁶⁹Strnad, Martin K pojmu “veřejnosti” u užití díla jeho sdělováním podle § 18/2 AutZ. 2002 <URL: <http://www.itpravo.cz/index.shtml?x=87767>> – visited on 2012-12-22.

může být program měněn a vylepšován. Pravidelnou změnou bude překlad z kódu zapsaného člověkem v programovacím jazyce (zdrojového) do kódu čitelného pro počítač (strojového, zpravidla binárního kódu) a naopak.⁷⁰ Celý program nebo jeho část⁷¹ může být také převáděn do různých programovacích jazyků. Konečně i v rámci jediného programovacího jazyka může být program dále měněn, opravován a vylepšován. Také k němu mohou být přidávány nebo od něj odebírány jednotlivé prvky a součásti. Úpravy a změny v částech programu mohou negativně ovlivňovat fungování ostatních jeho částí a představují vždy podstatný zásah do práv autora. Veškeré úpravy, změny nebo spojování programu s jinými se proto zakazují, není-li výslovně sjednána jiná úprava⁷². Svolení poskytovatele licence není vyžadováno jen v několika případech, kde ho podle názoru zákonodárce spravedlivě požadovat nelze.⁷³

Úpravy a změny programu nejsou dost dobře možné bez přístupu k jeho zdrojovému kódu. Jak už bylo předestřeno, otázka poskytování zdrojového kódu je jednou z nejdůležitějších otázek celého licencování, při jejímž řešení se zájmy smluvních stran znatelně rozcházejí. Není-li pro poskytovatele přijatelné umožnit samostatnou úpravu kódu nabyvatelem nebo jím pověřenými osobami, je pro nabyvatele vhodné vyžádat si tuto možnost alespoň v případech, kdy poskytovatel nutnou nebo běžnou správu programu nebude schopen vlastními silami řádně zabezpečit⁷⁴. Na druhou stranu vydá-li poskytovatel nabyvateli zdrojový kód, je při té příležitosti namístě přesně vymežit, jakými způsoby a za jakým účelem může nabyvatel své znalosti kódu využít. Kód je vhodné chránit zejména před další distribucí, před použitím v jiném programu a před vyzrazením neoprávněným osobám.

---

⁷⁰Proces tzv. *dekompile* neboli zpětného převodu ze strojového do zdrojového kódu může být dobře využit pro pochopení fungování programu a analýzu chyb v něm. AutZ (§ 66 odst. 1 písm. e) stanovuje podmínky, za kterých je dekompile žádoucím procesem a uděluje k ní zákonnou licenci. Zpětný převod ale může být také zneužit s cílem získat informace o ochranných prvcích programu s cílem jejich prolomení.

⁷¹Používání vícero programovacích jazyků v rámci jediného programu je běžné např. u webových aplikací.

⁷²§ 51 AutZ

⁷³§ 66 odst. 1 písm. a), b) a e)

⁷⁴typicky případy insolvence nebo zániku poskyvatelského subjektu

13. Rozsah užití počítačového programu

Každý ze způsobů užití počítačového programu vyjmenovaných v předchozí kapitole může být vykonáván v určitém rozsahu. Smlouva by měla v zájmu nepopiratelnosti rozsah práv nabyvatele upravit. Pro případ, že tak smlouva nečiní vůbec nebo je-li její úprava rozsahu užití v některém ohledu neúplná, přináší autorské právo několik podpůrných domněnek. Domněnku účelu smlouvy, při jejíž aplikaci se má za to, že licence byla poskytnuta právě v takovém rozsahu, jaký je nutný k dosažení účelu smlouvy.⁷⁵ Domněnku územního rozsahu licence, podle které se má za to, že byla licence udělena pro území České republiky,⁷⁶ domněnku časového rozsahu licence, který je určen podle doby, která se považuje za obvyklou u toho kterého druhu díla, maximálně však do výše jednoho roku⁷⁷ a domněnku množstevního rozsahu licence, který je znovu určen obvyklostí, nyní ale bez omezení maximální hranice.⁷⁸

Rozsah licence může být omezen z nejrůznějších hledisek. Autorský zákon, resp. nový občanský zákoník⁷⁹ uvádí nejčastější způsoby omezení, a to omezení co do množství, místa a času. Mimo ně jsou možné i další ohraničení nabyvané licence. Tato omezení mohou spočívat například v omezení osob oprávněných k využití licence⁸⁰ nebo nepřebornými způsoby věcně upřesňovat podmínky užití (např. užití jen pro nekomerční potřebu).

13.1 Množstevní omezení rozsahu licence

Počítačový program má nehmotnou povahu. Jeho množství proto nemůže být udáváno v jednotkách měrné soustavy tak, jak to známe v případě hmotných věcí. Míry a váhy jsou u počítačového programu nahrazeny byty,⁸¹ ve kterých se „množství“ programu určuje. Jednotka bytu označuje velikost pro-

---

⁷⁵§ 50 odst. 2 AutZ, § 2376 odst. 2 NOZ

⁷⁶§ 50 odst. 3 písm. a) AutZ., § 2376 odst. 3 písm. a) NOZ

⁷⁷§ 50 odst. 3 písm. b) AutZ, § 2376 odst. 3 písm. b) NOZ

⁷⁸§ 50 odst. 3 písm. c) AutZ, § 2376 odst. 3 písm. c) NOZ

⁷⁹§ 50 AutZ, pozd. § 2376 odst. 1 NOZ

⁸⁰viz kapitola Subjekty softwarové licenční smlouvy

⁸¹popřípadě jejich násobky – kilobyty, megabyty, gigabyty atd.

gramu z hlediska množství dat, které program obsazuje na médiu (nejčastěji na pevném nebo optickém disku). Množství dat v programu ale nemusí věrně vypovídat o jeho rozsahu. Program totiž může obsahovat kromě kódu samotného i další materiál, jako obrázky, zvuky a datové soubory.

K vyjádření kvantitativního rozměru programu samotného je nejčastěji využívána metoda SLOC⁸², určující počet řádků zdrojového kódu. Pomocí této metody nabýváme jasnou představu o skutečném rozsahu zdrojového kódu. Pomocí měření metrikou SLOC může nabyvatel získat hrubou představu o časové náročnosti tvorby licencovaného software. Rostoucí počet řádek kódu však v žádném případě nelze ztotožňovat s jeho rostoucí kvalitou.

Jakým způsobem tedy v licenční smlouvě vymežit množství programu, které je nabyvatel licence oprávněn určenými způsoby užit? V praxi se využívá nejčastěji třech způsobů, a to a) omezení množství dat, b) omezení počtu počítačů, na které může být program nainstalován a c) omezení počtu oprávněných uživatelů. Uvedené způsoby lze také různými způsoby kombinovat.

Datové omezení spočívá v určení horní meze objemu dat nebo počtu úkonů zpracovaných počítačovým programem v rámci licence. Při přesáhnutí této meze je zpravidla potřebné sjednat licenci novou nebo rozšířit licenci stávající.

Omezení z hlediska počtu provozovaných kopií určuje přesné nebo maximální množství počítačů, na které může být počítačový program instalován nebo které k němu mohou být souběžně připojené. V případě, že je zvoleno toto množstevní omezení, je vhodné zároveň určit, zda se do celkového počtu kopií započítávají také neinstalované záložní kopie⁸³. Omezení určením počtu počítačů nemusí spočívat pouze v určení počtu jednotlivých pracovních stanic (identifikovaných například svým výrobním číslem). V širším smyslu jím můžeme rozumět také určení počtu souběžně připojených přístrojů z předem určené sumy (typicky současné a budoucí počítače ve vlastnictví podnikatele, v určené budově, na určeném serveru, síti apod.).⁸⁴ V softwarových licenčních smlouvách můžeme také často vysledovat ujednání omezující rozsah licence z hlediska celkového počtu výpočetních prostředků přidělených aplikaci. Toto kritérium určuje nikoli počet program realizujících počítačových přístrojů, ale

---

⁸²z angl. source lines of code

⁸³ve smyslu záložní kopie jiné, než té, která by byla nezbytná pro užívání programu a kterou zákon umožňuje vytvořit bez dalšího

⁸⁴I přes ochrannou funkci ustanovení § 49 odst. 6 AutZ, resp. § 2374 NOZ je v případech poskytování licence podnikatelským subjektům vždy vhodné fixovat horní mez licence, protože společnost může zaznamenat růst, účastnit se fúze apod.

jejich celkovou sílu. Každý jeden počítač totiž může obsahovat větší množství procesorů, díky kterým je v jeho silách zpracovávat několik běžících aplikací stejně, jako více počítačů s procesorem jediným.

Omezení z hlediska subjektů je nejobtížněji kontrolovatelné omezení rozsahu užití ze všech uvedených. Bývá používáno jako doplňkový nástroj k datovým a přístrojovým omezením licencí. Dává nám odpověď na otázku, které osoby jsou oprávněny nabytou licenci na určených přístrojích a ve stanoveném množství používat. Jak už bylo naznačeno v kapitole Subjekty softwarové licenční smlouvy, těmito osobami nebývají osoby určené konkrétně, ale spíše druho- vě. Mohou jimi být například zaměstnanci oddělení nabyvatele licence nebo osoby s nabyvatelem jinak spřízněné. Vymezení osob oprávněných k užití je také vhodným nástrojem, kterým lze vyloučit užívání programu konkurenčními subjekty, pokud by se to poskytovateli licence jevilo jako nežádoucí. Ve smlouvě je možné navázat další trvání licence na souhlas poskytovatele pro ty případy, kdy dochází k určitým změnám ve struktuře nabyvatele.⁸⁵ Pro tyto případy je také možné ujednat rovnou ukončení smlouvy jako celku s nutností znovusjednání smlouvy ze strany nástupnických subjektů.⁸⁶ Obavu ze změn ve struktuře opačné smluvní strany ale nemusí pociťovat jen poskytovatel licence. I změny struktury poskytovatele mohou nabyvateli způsobovat obtíže. Při po- hlčení poskytovatele větším podnikatelským celkem může například docházet k distribučním problémům nebo běžným uživatelským nepříjemnostem. Posky- tovatelem se také snadno může stát osoba, se kterou nabyvatel z konkurenčních důvodů spolupracovat nechce. Možnost v takových případech závazkový právní vztah opustit může být tedy zaručena i osobě nabyvatele.⁸⁷

13.2 Místní omezení rozsahu licence

Místní omezení licence počítačového programu je, vzhledem k přenositel- nosti softwaru a mobilitě dnešního člověka, praktické jen u některých způsobů užití. Typicky se bude jednat o případ, kdy se uděluje výhradní licence na dis- tribuci počítačového programu pro území určitého státu, přičemž pro území

---

⁸⁵Nejčastěji půjde o případy přeměn entity nabyvatele, tzn. o její fúzi, rozdělení nebo o změnu její právní formy.

⁸⁶tzv. change of ownership clause

⁸⁷Rustad, Michael Software licensing : principles and practical strategies. Oxford New York: Oxford University Press, 2010, ISBN 978-0-19-537619-7 str. 84-85.

státu jiného je stejné právo uděleno jinému subjektu. Naopak v případech využívání softwaru koncovými uživateli nebývá místní omezování užití příliš účelné. Ani v situaci, kdy je licence omezena na lokální síť (viz předchozí oddíl Množstevní omezení rozsahu licence), nelze pro existenci tzv. *virtuálních privátních sítí* spolehlivě vymoci, že se uživatel bude v době užití programu nacházet na stejném místě, na kterém se nachází síť.

13.3 Časové omezení rozsahu licence

Jak plyne z předchozího textu, licenční smlouvou poskytovatel nepřevádí majetkové právo samotné, jen časově omezené oprávnění k jeho výkonu. Časové omezení licence ohraničuje dobu, kdy se možnost výkonu práv z licence začíná a kdy se končí. Doba trvání licence bývá určena datem, ale je-li splněna podmínka určitosti, lze jí navázat i na událost.⁸⁸ Licenci nelze udělit trvale - bez ohledu na ujednání totiž zaniká spolu se zánikem majetkových práv autora.⁸⁹

---

⁸⁸Tímto případem bude i trvání licence do doby vydání vyšší verze programu.

⁸⁹§ 27 AutZ

14. Exkluzivita

Oprávnění počítačový program užit některým ze způsobů uvedených v předchozí kapitole může být uděleno jako výhradní (exkluzivní) nebo jako nevýhradní. Výhradnost je vlastnost licence spočívající v určení osob, které mohou program souběžně stanovenými způsoby a ve stanoveném rozsahu užit. Pokud poskytovatel licence jednou udělil licenci jako výhradní, omezuje ho to jednak ve vlastním výkonu licencí uděleného oprávnění v případě úplné výhradnosti a jednak v udělování takového oprávnění dalším osobám.⁹⁰ V případě nevýhradní licence žádné takové omezení neplatí. Poskytovatel se při souběžném licencování programu musí vystríhat udělení konfliktních oprávnění. V opačném případě se vystavuje nebezpečí, že licenční smlouva vůbec nevznikne (bude se jednat o tzv. nicotný úkon),⁹¹ popřípadě, že bude (podle již neplatné) úpravy v AutZ neplatná.⁹²

V praxi mohou vznikat rozličné kombinace licencí souběžně udělených k jedinému softwarovému produktu. Nový občanský zákoník možné licenční střety řeší svým § 2360 odst. 2. První skupinou jsou případy, kdy je na výhradně licencovaný program později udělena další licence, ať už výhradní nebo nevýhradní. Je nasnadě, že poskytovatel v obou případech převedl právo, které mu v době udělení v pořadí druhé licence již nenáleželo a licenční smlouva proto nevznikne. Zásada smluvní volnosti ale umožňuje nabyvateli původní, výhradní licence udělit právo následnou licenci poskytnout. Povinnost poskytovatele nelicencovat počítačový program ve vztahu k dalším případným nabyvatelům ale zůstává zachována i nadále.

Druhou skupinu tvoří případy, kdy dochází k řetězení dalších licencí za licenci nevýhradní. Nevýhradní licenci je za jinou nevýhradní licenci možné z podstaty věci zařadit bez dalšího. Problematický případ nastává ve chvíli, kdy je na již existující nevýhradní licenci udělena licence výhradní. V takovém případě zůstává nevýhradní licence ze zákona zachována vedle výhradní, leda by bylo s nabyvatelem původní nevýhradní licence sjednáno, že v takovém případě nevýhradní licence zaniká.

---

⁹⁰§ 47 odst. 2 AutZ, § 2360 odst. 1 NOZ

⁹¹§ 2360 odst. 2 NOZ

⁹²§ 47 odst. 5 AutZ

15. Odměna

Podstatnou náležitostí softwarové licenční smlouvy je ujednání o odměně za poskytnutí licence. Ujednání může nabýt nejrůznější podobu. Strany si nejčastěji sjednají odměnu jako finanční částku nebo jinou formu úplaty. Mohou tak učinit vyčíslením konkrétní částky nebo jiné protihodnoty, mohou ale také jen stanovit způsob, jakým k výpočtu částky nebo k určení protihodnoty za poskytnutí licence dojde. Zákon předjímá i jeden ze způsobů takového určení odměny, při kterém se odměna stanoví v závislosti na výnosech z využití licence, tedy až následně po jejím poskytnutí.⁹³ Zákon stranám umožňuje sjednat smlouvu i jako bezúplatnou, provedou-li to výslovně.⁹⁴

S absencí ujednání o odměně jako podstatné náležitosti softwarové licenční smlouvy spojuje zákon sankci neplatnosti. Jedinou výjimkou je případ, kdy z předmluvní fáze dostatečným způsobem vyplývá, že strany shodně úplatu ujednat nechtějí. To ale neznamená, že je smlouva bezúplatná – nabyvatel má totiž zaplatit poskytovateli licence odměnu obvyklou.⁹⁵

Bez ohledu na smluvní ujednání zákon chrání autora počítačového programu v případech, kdy by hodnota díla zjevně překročila ujednanou odměnu. Ve světě informačních technologií toto ustanovení nabývá zvláštního významu, protože zde častěji než jinde dochází k pákovému efektu, když se z původně nevýznamné aplikace přes noc stane aplikace milionové hodnoty, protože se ji rozhodne do svého portfolia začlenit některý z velkých hráčů na trhu. Pokud by sjednaná odměna byla nízká natolik, že by vytvářela diskrepanci mezi zisky nabyvatele z aplikace a odměnou jejího autora, může autor žádat soud, aby rozhodl o odměně dodatečně.⁹⁶

---

⁹³§ 49 odst. 5 AutZ, § 2366 odst. 2 AutZ

⁹⁴§ 49 odst. 1, odst. 2 písm. b, § 2366 odst. 1 písm. b) NOZ

⁹⁵§ 49 odst. 2 písm. a) AutZ, § 2366 odst. 1 písm. a) NOZ

⁹⁶§ 49 odst. 6 AutZ, § 2374 odst. 1 NOZ; v případě zaměstnaneckých počítačových programů srov. § 58 odst. 6 AutZ

16. Rozhodné právo

V případech licenčního vztahu s mezinárodním prvkem může nastat nejistota, kterým ze zapojených právních řádů se tento vztah řídí. Rozhodné právo je vhodné vždy určit ve smlouvě. V případě, že k tomu z nějakého důvodu nedojde, užije se v případech, kdy chybí i následná dohoda stran, zákona č. 97/1963 o mezinárodním právu soukromém a procesním, na evropské úrovni pak Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008, o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (známé jako Nařízení Řím I.) a pro odpovědnostní vztahy ze smlouvy pak Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy (známé jako Nařízení Řím II).

Stávající zákon o mezinárodním právu soukromém prohlašuje ve svém § 10 za rozhodné právo ten zúčastněný právní řád, jehož použití nejlépe odpovídá rozumnému uspořádání daného právního vztahu. Tímto právním řádem je pro případy, kdy jsou účastníky smlouvy strany s bydlištěm nebo sídlem v různých členských státech místo, kde za přítomnosti obou stran k uzavření smlouvy došlo. Byla-li smlouva uzavřena distančním způsobem, je jím zpravidla právní řád bydliště nebo sídla příjemce návrhu.

Nový zákon o mezinárodním právu soukromém č. 91/2012 Sb., který s účinností od 1. 1. 2014 plně nahrazuje zákon č. 97/1963 Sb., ve svém dílu třetím hlavy XI., určuje pro smlouvu o něco méně komplikovaně režim toho státu, se kterým je smlouva v nejužším sepjetí. Obsahuje také speciální ustanovení pro práva vyplývající z duševního vlastnictví, podle něhož se tato řídí právem státu, který jim přiznává a poskytuje ochranu.⁹⁷

Nařízení Řím I. neobsahuje ve svém čl. 4 speciální kolizní ustanovení pro licenční smlouvu. Uplatní se tak obecné pravidlo, podle kterého se má závazkový vztah ze softwarové licenční smlouvy řídit bydlištěm nebo sídlem poskytovatele, pokud nemá zjevně užší vazbu k jiné zemi. Je to právě softwarová licenční smlouva, u které by se o takové odlišné užší vazbě (na stát příjemce) dalo uvažovat. Software je totiž, pro své takřka univerzální použití, druhem plnění, u kterého pramálo záleží na místě původu. Vzhledem k principu teritoriality popsanému v předchozích kapitolách navíc není pro poskytovatele software možné vynutit mimo území svého státu ve vztahu k programu jeho zákonný

---

⁹⁷§ 80 zákona č. 91/2012 Sb.

rámec, pokud stejný rámec neuplatňuje také stát cílový.

Nařízení Řím II. ve svém čl. 4 odst. 1 obecně určuje za právo rozhodné pro případy odpovědnosti za škodu z porušení smluv místo, kde škoda vznikla, v případech škody z vad výrobku pak místo jeho uvedení na trh. Pro případy porušení práv duševního vlastnictví v čl. 8 určuje v souladu se zásadou teritoriality za rozhodné právo *lex loci protectionis*, tedy právo země, ve které bylo právo na ochranu před porušením uplatněno.

17. Zánik licenčního vztahu k software

Právní vztah z licenční smlouvy zaniká z obecných právních důvodů obsažených v oddílu 6 části osmé občanského zákoníku nebo dílu sedmého, hlavy I., části čtvrté NOZ. Tři nejtypičtější případy zániku právních vztahů, totiž splnění, odstoupení od smlouvy a její výpověď, jsou ve světle speciální úpravy pro softwarovou licenční smlouvu rozebrány níže.

17.1 Splnění závazku ze softwarové licenční smlouvy

Řádné a včasné splnění závazku je ve většině případů žádoucím způsobem jeho zániku. Naopak absence řádného a včasného plnění může mít důsledky na poli odpovědnosti za vadné plnění a odpovědnosti za škodu z vady.⁹⁸ Odpovědnostní vztah ale nevzniká v situacích, kdy by byla vada počítačového programu důsledkem nesprávného užití nebo provádění neautorizovaných změn. Jak v diskuzích o aplikaci odpovědnosti za vady na programové produkty s téměř železnou pravidelností opakují techničtí odborníci, software nemůže být nikdy zcela prostý vad. Vždy je proto nutné určitým způsobem upřesnit obecná pravidla o odpovědnosti ve vztahu k tomuto specifickému plnění. Především půjde o určení, co je ještě přirozenou vadou softwaru a co už je vadou, která se považuje za podstatné porušení závazku.⁹⁹

Řádným plněním je plnění bez vad a s vlastnostmi, které byly smlouveny. Nebyla-li některá vlastnost smluvená, pak řádně plní ten, kdo poskytuje vlastnost obvyklou, tedy standardní plnění stejného nebo obdobného druhu.¹⁰⁰ Lze tedy říci, že od smluvního režimu se očekává dojednání nejružnějších specifických vlastností licencovaného softwaru, které zákon sám o sobě nezajišťuje. Protože ale určení obvyklosti plnění nemusí být, zvláště u jedinečného softwaru dodávaného na objednávku, jednoznačné, je vhodné ty vlastnosti softwaru,

---

⁹⁸zákon č. 59/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku

⁹⁹Knebl, O./Šurmanová, M. Odpovědnost za vady software. In Právní rádce, č.9/2010. Praha: Economia, 2010, ISSN 1210-4817 s. 4-9.

¹⁰⁰§ 1914 NOZ

kteře strany považují za podstatné, ve smlouvě zvlášť vymežit. V určitých případech může být pro dosažení zřetelné shody stran v průběhu vyjednávacího procesu přínosné rozdělit vady na: a) ty, které zcela vylučují plnění hlavních funkcí softwaru nebo znamenají závažná bezpečnostní rizika; b) vady znesnadňující, avšak nevylučující nenahraditelná plnění programu; c) vady znemožňující nahraditelná plnění programu; d) vady znesnadňující nahraditelná plnění programu a nakonec e) vady, které sice neovlivňují samotné zpracování určených požadavků programem, ale které s sebou přinášejí určité uživatelské nepříjemnosti. Zákon jednoznačně postihuje dvě první kategorie, na zbylé se hodí pamatovat ve smlouvě.

Obecně je software možné považovat za bezvadný tehdy, když po stanovenou dobu plní funkce, k jejichž plnění byl vytvořen a je ho tak možné užít v souladu s jeho smluvní specifikací. V právním smyslu je pak software bezvadný tehdy, pokud neporušuje práva žádné třetí osoby. V případech počítačových programů je s ohledem na využívání tzv. knihoven¹⁰¹ riziko narušení cizího práva posíleno. Pokud by knihovna neumožňovala své užití způsobem, který by byl umožněn u konečného softwarového produktu, jednalo by se o zcela nepochybnou právní vadu.¹⁰²

Bezvadnost softwaru ale nemusí spočívat pouze v zachování práv třetích osob a v dodržení dohodnutých nebo obvyklých funkcí. Požadavky na software ve smlouvě se nemají omezovat jen na jeho funkcionality. Existuje totiž celá řada neméně důležitých nefunkčních požadavků, které mohou mít vliv i na samotné fungování programu. Vezměme návrh programu. Je to počáteční schéma naznačující v samotném úvodu tvorby programu jeho pozdější strukturu a fungování. Vadný návrh může komplikovat další přestavbu programu a narušovat plynulé provádění změn v něm. Neméně důležitá pro budoucí údržbu a modifikaci programu je i kvalita dokumentace, která však nebude chráněna jako počítačový program, ale jako samostatné dílo.

Proces tvorby programu a zdrojový kód programu by měl naplňovat odborné standardy, aby nabyvateli pomohl zajistit bezproblémové fungování. Jedná se jednak o obecné standardy programování¹⁰³ a jednak standardy uznávané

---

¹⁰¹Knihovny jsou řešeny pravidelně se opakujícími jevy v programování předem vypracovaná ve formě zdrojového kódu, který je takto možné vložit do jiného programu.

¹⁰²Typicky se jedná o případy, kdy autor knihovny z nejrůznějších důvodů neumožní její komerční využití, zatímco koncový program je licencován za úplatu.

¹⁰³Asi nejvíce hodnověrnými a hojně odkazovanými standardy jsou dnes standardy programování vydávané americkou profesní skupinou The Institute of Electrical and Electronics

pro daný programovací jazyk. Druhé jmenované bývají vytvářeny buď přímo autorem daného programovacího jazyka nebo respektovanými odborníky, kteří programovací jazyk dále kultivují.¹⁰⁴ Standardy neobsahují závazná pravidla a mají doporučující charakter. Zahrnutím do smlouvy je možné učinit tyto standardy pro smluvní strany obligatorními.

Software by měl být dodán nejen v dohodnutém čase, ale i ve stavu způsobilém okamžitého nasazení a provozu, kompatibilní s hardwarovým a softwarovým vybavením, jak to poskytovatel deklaroval ve smlouvě. Aktuální bude i ustanovení o tom, že program je prost virů nebo jiného obsahu způsobujícího poškození, ztrátu nebo změnu dat a narušení řádného fungování programu a jeho okolí. Program by také při svém dodání neměl obsahovat bezpečnostní chyby. Ty mohou ve svém důsledku umožňovat neautorizovaným osobám přistupovat k programem zpracovávaným (a často citlivým) datům.

17.2 Odstoupení od smlouvy

Odstoupení od smlouvy je jednostranným právním úkonem jedné smluvní strany adresovaným druhé smluvní straně, který okamžikem doručení od počátku ruší smlouvou založený závazkový vztah. Odstoupení od smlouvy může zajistit zákon nebo si ho strany mohou sjednat ve smlouvě spolu s úpravou podmínek a důvodů odstoupení.

Zákonnou úpravu odstoupení od smlouvy rozdělujeme na obecnou a zvláštní. Obecnou úpravu odstoupení přináší občanský zákoník v části upravující zánik závazků a platí plošně pro všechny závazkové právní vztahy. Zvláštní úpravu nalezneme ve speciálních soukromoprávních předpisech a v těch částech občanského zákoníku, která upravuje některé zvláštní právní vztahy.¹⁰⁵

Obecná část nového občanského zákoníku umožňuje odstoupení od smlouvy v případech, kdy druhá strana smlouvy porušila smluvní povinnost natolik podstatným způsobem, že je zřejmé, že by druhá strana smlouvu neuzavřela,

---

Engineers. Méně oficiální, zato programátorské komunitě dobře známá pravidla formuloval softwarový inženýr Martin Fowler, autor publikace *Refactoring*, ve své teorii „Code smells“. Ta přináší sérii indikátorů problematického kódu, kterých by se měli tvůrci programu vyvarovat.

¹⁰⁴Příkladem mohou být Konvence pro programovací jazyk Java, ke stažení na <http://www.oracle.com/technetwork/java/codeconv-138413.html>.

¹⁰⁵např. zvláštní právo spotřebitele na odstoupení od smlouvy

pokud by o takovém porušení věděla.¹⁰⁶ Z hlediska software se bude vždy jednat o případy takových technických nebo právních vad, které po značnou dobu znemožňují řádné fungování programu.

Kromě této obecné úpravy odstoupení přináší autorské právo vlastní úpravu odstoupení od licenční smlouvy pro případ nečinnosti nabyvatele softwarové licence. Ta umožňuje autorovi kromě obecných důvodů obsažených v občanském zákoníku odstoupit od licenční smlouvy také v případech, kdy nabyvatel výhradní licence tuto licenci dostatečně nevyužívá nebo ji nevyužívá vůbec, pokud tímto chováním zároveň nepříznivě ovlivňuje zájmy autora.¹⁰⁷ Odstoupení od smlouvy není možné bez dalšího, zákon totiž stanovuje autorovi notifikační povinnost.¹⁰⁸ Kromě notifikační povinnosti chrání zákon nabyvatele licence před případy svévolného uplatňování práva na odstoupení ze strany autora také stanovením povinnosti navrátit nabyvateli v případě odstoupení přijatou odměnu nebo její poměrnou část, případně mu i nahradit škodu odstoupením vzniklou.¹⁰⁹

17.3 Výpověď softwarové licenční smlouvy

Výpověď smlouvy lze stejně jako odstoupení použít v případech stanovených zákonem nebo smlouvou. Na rozdíl od odstoupení není v případě výpovědi závazek zrušen od počátku (*ex tunc*), ale ruší se s účinky od konce běhu výpovědní doby. Pokud by bylo zákonem stanoveno nebo ujednáno, že závazek lze vypovědět bez výpovědní doby, zaniká okamžikem účinnosti výpovědi, zpravidla jejím doručením. Obecné soukromoprávní předpisy shodně upravují¹¹⁰ možnost výpovědi smlouvy za splnění kumulativně stanovených podmínek. Musí se jednat o smlouvu sjednanou na dobu neurčitou, která obsahuje závazek k nepřetržité nebo opakované činnosti, je-li vypovězena minimálně tři měsíce předem a ke konci kalendářního čtvrtletí. Vzhledem k nevhodnosti úpravy obecné délky výpovědní doby pro licenční vztahy, které se zpravidla vyznačují dlouhodobějším plněním, stanovil nový občanský zákoník ve svém § 2370 pro licenční smlouvy uzavírané na dobu neurčitou (tento případ však nemůže nastat u soft-

---

¹⁰⁶§ 2002 NOZ

¹⁰⁷§ 53 odst. 1 AutZ, § 2378 odst. 1 NOZ

¹⁰⁸§ 53 odst. 2 AutZ, § 2378 odst. 2 NOZ

¹⁰⁹§ 53 odst. 5–7 AutZ., § 2381 NOZ

¹¹⁰§ 582 ObčZ, § 1998–§ 2000 NOZ

warové licenční smlouvy – viz oddíl Časové omezení rozsahu licence na str. 40)
odchylnou výpovědní dobu jednoho roku od konce kalendářního měsíce, v němž
výpověď došla druhé smluvní straně.

Závěr

Fenomén informačních technologií představuje pro naši společnost jev natolik významný, že ho právo nemůže opomíjet. Snahy o právní reflexi ale narážejí na omezenou etablovanost právně-technických oborů, nerozvinutou terminologii a také na neschopnost práva efektivně reagovat na prudké vývojové změny ve světě informačních technologií.

Práce se zabývá procesem softwarového licencování jako důležitou součástí práva duševního vlastnictví, která umožňuje úplatně čerpat užitek z autorského díla, v tomto případě počítačového programu, od autora odlišnými osobami, ačkoli třeba nesdílejí jeho programátorský talent.

Po vymezení základních pojmů přistupuje práce ke shrnutí pramenů úpravy softwarového licencování. Těžiště úpravy leželo v České republice v době vytváření práce stále v normách práva autorského, především pak v autorském zákoně. V době vzniku této práce byla česká právnická obec v očekávání účinnosti revolučního soukromoprávního kodexu, nového občanského zákoníku. Ten autorskému zákonu ponechal obecnou úpravu autorskoprávní problematiky, přebíral z něj ale kompletně úpravu licenční smlouvy jako jednoznačně nejdůležitějšího právního instrumentu, kterým je možné přenechat autorské dílo k užití druhému. Podstatná část této práce se proto zabývá právě licenční smlouvou, přičemž nevynechává srovnání její původní a nové úpravy. Vzhledem k nehmotné podstatě softwaru, která výrazným způsobem usnadňuje jeho přeshraniční užití, nemůže práce vynechat ani shrnutí pramenů práva mezinárodního, ať už jsou jimi mezinárodní smlouvy nebo sekundární právo Evropské unie, zejména směrnice, které stále významnějším způsobem ovlivňují podobu vnitrostátních pramenů soukromého práva.

Práce se omezuje na licencování softwaru proprietárního komerčního. Hlavním účelem tohoto procesu je dostatečným způsobem ochránit osobnostní a majetková práva autora počítačového programu a zároveň zajistit nerušený výkon užívacích práv nabyvatele licence. Licencování softwaru klade na tvůrce licenční dokumentace nároky na znalost alespoň základních technických procesů. S ohledem na svůj nehmotný a často proměnlivý předmět je navíc nezbytná určitá míra opatrnosti. Aby licenční dokumentace řádně plnila svou funkci a usnadňovala vztahy mezi poskytovatelem a nabyvatelem licence, musí ponechávat prostor pro změny, ale zároveň dostatečným způsobem chránit a vyvažovat zájmy obou stran.

Práce si při snaze postihnout nehmotné součásti softwaru napomáhá rozborem základních prvků licenčního vztahu a rozebírá jejich specifika v případě

softwaru. Jádrem každého licenčního vztahu jsou jeho subjekty, předmět a obsah.

V části věnující se subjektům softwarového licenčního závazku si v případě poskytovatele licence všímá přednostně případů, ve kterých je poskytovatel licence k počítačovému programu odlišný od jeho autora. V případě nabyvatele se zaměřuje na situace, kdy je nabyvatel právnickou osobou, podle úpravy v novém občanském zákoníku fiktivním subjektem nezpůsobilým samostatně jednat v právních vztazích.

V kapitole zabývající se předmětem softwarové licenční smlouvy práce navrhuje způsoby, kterými lze smluvně postihnout a fixovat nehmotnou povahu počítačového programu. Dále přináší rozbor praxí nejčastěji využívané techniky k dosažení tohoto cíle, funkční specifikace programu. Navrhuje způsoby, jakými zajistit přítomnost smluvených dovedností programu (akceptační testování). Všímá si i limitů funkční specifikace, zejména ve vztahu k tzv. nefunkčním požadavkům na software.

Práce dále zpracovává jednotlivé způsoby, kterými je vyjádřeno právo užít počítačový program. Kromě způsobů uvedených v části autorského zákona upravující majetková práva autora, si práce všímá i způsobů užití implementovaných ze Směrnice o právní ochraně počítačových programů. Dále rozebírá množstevní, místní a časové omezení rozsahu těchto způsobů užití. Vyjmenovává možné případy souběhu udělených licencí, ať už výhradních či nevýhradních, a nabízí jejich řešení. Protože licenční vztah není nikdy vztahem trvalým, zabývá se konečně i případy jeho zániku.

Seznam zkratek

OZ, ObčZ

zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník

NOZ

zákon č. 89/2012 Sb., nový občanský zákoník

ObchZ

zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

AutZ

zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon

Literatura

Obecná část – Podnikání – Nový občanský zákoník. ⟨URL: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/obecna-cast/podnikani/>⟩ – visited on 2012-12-22

Rozsudek Soudního dvora EU ze dne 3. července 2012 ve věci C-128/11, Used-Soft GmbH v. Oracle International Corp. ⟨URL: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=124564&doclang=CS>⟩ – visited on 2012-12-22

MAI Systems Corp. v. Peak Computer, Inc., 991 F.2d 511. 1993 ⟨URL: http://www.law.cornell.edu/copyright/cases/991_F2d_511.htm⟩ – visited on 2012-12-22

Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights. 1994 ⟨URL: http://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/27-trips.pdf⟩ – visited on 2012-12-22

Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works : Paris Act of July 24, 1971, as amended on September 28, 1979. Geneva: World Intellectual Property Organization, 1995, ISBN 92-805-0422-3

WIPO Copyright Treaty (WCT) (1996) : with the agreed statements of the Diplomatic Conference that adopted the treaty and the provisions of the Berne Convention (1971) referred to in the treaty. Geneva: World Intellectual Property Organization, 1997, ISBN 92-805-0706-0

Directive 2001/29/EC of the European Parliament and of the Council of 22 May 2001 on the harmonisation of certain aspects of copyright and related rights in the information society. 2001 ⟨URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32001L0029:EN:PDF>⟩

Directive 2004/48/EC of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 on the enforcement of intellectual property rights. 2004 ⟨URL: [http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32004L0048R\(01\):EN:PDF](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32004L0048R(01):EN:PDF)⟩

Directive 2006/115/EC of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 on rental right and lending right and on certain rights related to copyright in the field of intellectual property (codified version).

2006 ⟨URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:376:0028:0035:EN:PDF>⟩

Směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 23. dubna 2009 o právní ochraně počítačových programů. 2009 ⟨URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:111:0016:0022:CS:PDF>⟩

Postup patentování. 2011 ⟨URL: <http://www.upv.cz/cs/publikace/prirucka-vynalezce/Ochrana-Vasi-myslenky/Postup-patentovani.html>⟩ – visited on 2012-12-22

Aujezdský, Josef: Licence. ⟨URL: <http://www.root.cz/specialy/licence/vymezeni-predmetu-prace/>⟩ – visited on 2012-12-22

Barak, Boaz: Can We Obfuscate Programs? ⟨URL: http://www.cs.princeton.edu/~boaz/Papers/obf_informal.html⟩ – visited on 2012-12-22

Horáček, R./Čada, K./P., Hajn: Práva k průmyslovému vlastnictví. Praha: C.H. Beck, 2005, ISBN 80-7179-879-7

Knebl, O./Šurmanová, M.: Odpovědnost za vady software. In Právní rádce, č.9/2010. Praha: Economia, 2010, ISSN 1210-4817

Maisner, M./Křížka, M./Flaškár, M.: Teritorialita a kolizní problematika licenčních smluv v IT. 2009 ⟨URL: <http://www.epravo.cz/top/clanky/teritorialita-a-kolizni-problematika-licencnich-smluv-v-it-58148.html>⟩ – visited on 2012-12-22

Rustad, Michael: Software licensing : principles and practical strategies. Oxford New York: Oxford University Press, 2010, ISBN 978-0-19-537619-7

Sommerville, Ian: Software engineering. Wokingham, England Reading, Mass: Addison-Wesley Pub. Co, 1996, ISBN 0-201-42765-6

Strnad, Martin: K pojmu “veřejnosti” u užití díla jeho sdělováním podle § 18/2 AutZ. 2002 ⟨URL: <http://www.itpravo.cz/index.shtml?x=87767>⟩ – visited on 2012-12-22

Telec, I./Tůma, P.: Licenční smlouva v pojetí nového občanského zákoníku. In **Jakl, L., editor:** Nový občanský zákoník a duševní vlastnictví. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2012, ISBN 978-80-8685-587-5

Telec, Ivo: Autorský zákon : komentář. Praha: C.H. Beck, 2007, ISBN 978-80-7179-608-4

Tůma, Pavel: Smluvní licence v autorském právu. Praha: C. H. Beck, 2007, ISBN 978-80-7179-573-5

Tůma, Pavel: K problematice převoditelnosti majetkových autorských práv. In Bulletin advokacie, č.4/2012. Praha: Česká advokátní komora, 2012, ISSN 1210-6348

Virius, Miroslav: Úvod do programování. Praha: České vysoké učení technické, 2009, ISBN 80-0104-278-2

Štědroň, Bohumír: Ochrana a licencování počítačového programu. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, ISBN 978-80-7357-555-7

Shrnutí: Licencování softwaru

Práce se zabývá některými praktickými otázkami licencování komerčního software jako autorského díla z perspektivy českého právního řádu. Zaměřuje se na softwarovou licenční smlouvu jako nejdůležitější právní titul, na jehož podkladě právo užít počítačový program vzniká.

Práce ve svém počátku shrnuje platnou právní úpravu na území České republiky v souvislostech evropské komunitární a mezinárodní úpravy. Česká právní úprava je obsažena především v autorském zákoně. S účinností od 1. 1. 2014 se úprava licenční smlouvy přesouvá do nového občanského zákoníku. Práce se proto věnuje také srovnání původní a nové úpravy. V kapitole 5 se věnuje institutu předsmělní odpovědnosti, kterou NOZ nově upravuje. Je zvláště důležitá z hlediska ochrany důvěrných informací poskytnutých během vyjednávání smlouvy.

Při shrnutí problematiky softwarové licenční smlouvy se práce opírá o obecnou teorii o prvcích právního vztahu. Rozebírá tak možné subjekty softwarové licenční smlouvy – nabyvatele a poskytovatele. Poskytovatelem licence nemusí být pouze autor. Jsou shrnuty i případy, kdy je poskytovatelem osoba od autora odlišná: jeho právní nástupce a osoba oprávněná vykonávat majetková práva k dílům v zaměstnaneckém režimu.

V následující části rozebírá práce licencovaný software jako předmět softwarové licenční smlouvy. Popisuje způsoby, jakými věrně a dostatečně postihnout nemohoucnou povahu softwaru tak, aby smlouva zajišťovala splnění všech vlastností softwaru, které od něj nabyvatel očekává.

Další část se týká obsahu licenčního vztahu – práv a povinností subjektů licenční smlouvy ve vztahu k jejímu předmětu – licencovanému software.

V centru práv a povinností stojí právo dílo užít. Práce rozebírá hlavní složky tohoto práva, především rozmnožování, rozšiřování, pronájem, sdělování veřejnosti, studium a modifikaci programu.

U každého ze způsobů užití lze dále omezovat jeho rozsah. Práce si všímá nejčastějších způsobů tohoto omezení: z hlediska množství, místa a času.

Summary: Software Licensing

The thesis deals with different practical aspects of commercial software licensing from the perspective of the Czech legal system. The focus is put on software license agreement as the most important legal instrument granting rights of use for computer programs.

The thesis opens with a summary of Czech legislation in force in this area in the context of European community law and international law.

The legislation in effect is largely governed by the Copyright Act. Coming into effect from 1st January 2014, the software licensing agreement legislation moves into the New Civil Code. The thesis deals with the changes arising from this transition.

The fifth chapter considers the regulation of pre-contractual liability in the New Civil Code as it is especially important in protecting confidential information in pre-contract negotiation.

In summarising the issue of software licensing, the thesis builds on the elements of legal relationship. It examines the roles of licensee and licensor, the two parties of software license. The text also deals with cases where a licensor of creative work is a different from the creator of the work. The role of licensor can be assumed by a legal successor or by a party authorized to exercise property rights to work made for hire.

The next part explores software under license as the subject of software license. In order for the resulting contract to ensure fulfillment of all features of the software as expected by the licensee, the incorporeal nature of computer software must be taken into account.

Next, the text discusses rights and obligations of license agreement parties in the context of their relations to the software under license.

When looking at rights and obligations concerning creative work, the right of use stands out the most. The text analyses the main elements of this right with the focus on copying, distribution, lease, communication to the public, studying and modification.

The scope of each of the types of use can be restricted. The thesis analyses the most common restrictions: amount restrictions, place restriction and time restriction.

Klíčová slova

- autorské právo / copyright
- licenční smlouva / license agreement
- počítačový program / computer program